

Hot spots för brott i sex svenska städer

*En studie av förutsättningarna för
platsbaserat polisiärt arbete i Sverige*

Hot spots för brott i sex svenska städer

En studie av förutsättningarna för
platsbaserat polisiärt arbete i Sverige

Rapport 2011:17

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Denna rapport kan laddas ner från Brå:s webbplats, www.bra.se

ISSN 1100-6676

URN:NBN:SE:BRA-446

© Brottsförebyggande rådet 2011

Författare: Fredrik Marklund

Omslag: Anna Björnström

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-401 87 00, fax 08-411 90 75, e-post info@bra.se, www.bra.se

Innehåll

Förord	7
Inledning	9
Hot spots	9
Kunskapsläge	9
Syfte och disposition	11
Material och urval.....	11
Datas kvalitet.....	12
Tillvägagångssättet för identifiering av hot spots	12
Koncentration av brott i sex svenska städer	15
Misshandel utomhus	17
Personrån.....	17
Bostadsinbrott.....	18
Källar-/vindsinbrott.....	19
Stöld av/från bil.....	19
Platsinriktade åtgärder	21
Brottsförebyggande polisarbete	21
Att utgå från ett problem	22
Att välja insatser utifrån ett problem.....	22
Vilka insatser kan vara aktuella?.....	23
Misshandel utomhus	23
Personrån.....	26
Bostadsinbrott.....	28
Förrådsinbrott.....	30
Bilrelaterade stölder	31
Utvärdering	34
Referenser	38
Bilaga 1. Brotts typer i undersökningen med specifikation av brottskoder.....	40
Bilaga 2. Analyser av kartor och identifiering av hot spots	41
Bilaga 3. Kartor.....	42

Förord

Brott sker inte slumpmässigt i tid och rum. På vissa platser sker fler brott än på andra. På samma sätt är det också fler brott som sker vid vissa tidpunkter än vid andra. Det finns underliggande orsaker till att det ser ut på det viset. För polisen är detta positivt ut ett brottsförebyggande perspektiv. Det ger nämligen möjligheter att ta fram och genomföra insatser som angriper de underliggande orsakerna och som kan fokuseras till vissa platser och vissa tidpunkter.

Denna rapport belyser hur stor potential det kan tänkas finnas att minska brottsligheten genom att fokusera brottsförebyggande insatser till högt brottsbelastade platser, så kallade hot spots. Den rör sex brottstyper i sex städer: Stockholm, Göteborg, Umeå, Luleå, Helsingborg och Eskilstuna. Syftet är att rapporten ska kunna utgöra ett underlag för initiativ till specifika platsbaserade, brottsförebyggande insatser som polisen i dessa städer, i samarbete med Brå, kan genomföra och utvärdera. Tanken är också att rapporten ska väcka ett intresse för platsbaserat arbete även i andra städer.

Rapporten har författats av Fredrik Marklund, utredare vid Brå. Fil. dr. Caroline Mellgren vid Malmö högskola har vetenskapligt granskat rapporten.

Stockholm i oktober 2011

Cecilia Bergman
Vikarierande generaldirektör

Stina Holmberg
Enhetschef

Inledning

I juni 2010 tilldelades professor David Weisburd från George Mason University i Washington det internationella priset i kriminologi vid Stockholm Criminology Symposium. Professor Weisburd fick priset för sin forskning om avgränsade platser med mycket hög grad av kriminalitet, så kallade *hot spots*. Weisburd har genom sin forskning visat att ett platsbaserat polisarbete kan förebygga brott mer effektivt och till en lägre kostnad jämfört med traditionellt polisarbete.

Som forskningsområde inom kriminologin fick *hot spots* ett uppsving på 90-talet. Detta var till stor del en följd av de nya analysmöjligheterna som datorer och särskilt framtagna programvaror för geografiska analyser gav upphov till. Huvuddelen av den forskning som bedrivs och har bedrivits inom detta område härrör från olika städer i USA. I Europa är det främst i Storbritannien som forskning om hot spots har genomförts. I Sverige finns det knappt några exempel på sådan forskning.

Hot spots

Områden eller platser med hög koncentration av brottslighet kallas för hot spots (Ratcliffe 2005). Begreppet är intuitivt i den meningen att det är lätt att förstå vad som avses. Samtidigt är begreppet också relativt i det att en hot spot definieras utifrån ett specifikt sammanhang. Det finns således inte någon exakt definition av vad en hot spot är, det vill säga hur stor yta det ska handla om eller exakt hur många brott eller hur stor andel av alla brott som ska ha begåtts inom denna yta. Vad man intresserar sig för kan påverkas av exempelvis vilken typ av brott som studeras och i vilken typ av stad.

Kunskapsläge

Under de senaste 30 åren har många studier som fokuserar på hot spots och platsinriktat polisarbete genomförts. Huvuddragen i denna forskning och de viktigaste resultaten presenteras i en rapport från Brå (Brå 2010:11) skriven av David Weisburd, Cody W. Telep och Anthony Braga. För den aktuella studien finns det slutsatser från denna rapport som är av särskilt stort intresse:

1. Brottsligheten koncentrerar sig till vissa platser

Det finns ett mycket stort antal studier som belägger att olika typer av brott inte fördelar sig slumpmässigt från geografisk synpunkt. Det har till och med demonstrerats att koncentrationen av brottslighet till vissa platser är

än mer markant än vad koncentrationen av brottslighet hos specifika individer är (Sherman 1995). I en studie som David Weisburd med flera genomfört av brottsdata från Seattle framkom att hälften av brottsligheten under en fjortonårsperiod rapporterades från knappt fem procent av stadens gatavsnitt (Weisburd med flera 2004).

2. Koncentrationen av brott till vissa platser står sig över tid

Om hot spot-områden är snabbt föränderliga och flyttar runt i stadsmiljön skulle det inte vara meningsfullt att fokusera på områdesinriktade åtgärder. Ett flertal studier har dock visat att koncentrationen av brottslighet står sig över tid (Spelman 1995, Taylor 1999, Weisburd med flera 2004). Koncentrationen av brottslighet hos platser över tid visar också större stabilitet än koncentrationen av brottslighet hos individer.

3. Det finns orsaker till att brottslighet koncentreras

Eftersom brottslighet inte fördelar sig slumpmässigt från geografisk synpunkt finns det bakomliggande orsaker till brottslighetens fördelning. Orsakerna till att brott begås på vissa platser och inte på andra kan sökas på olika nivåer och i olika teoretiska ramverk. Till exempel kan en ansamling av våldsbrott eller bilinbrott på en viss plats kopplas samman med en närliggande bar eller en dåligt belyst parkeringsplats. Den typen av förklaringar har sin grund i rutinaktivitetsteorier¹. Ett annat exempel är att en ansamling av skadegörelsebrott på en viss plats kan kopplas samman med att föräldrar i området har dålig kontroll på sina barn. Den typen av förklaringar har sin grund i teorier om sociala band eller andra teorier om social desorganisation.

4. Känner man till orsakerna till brottsligheten kan den minskas genom rätt förebyggande åtgärder

I det först nämnda exemplet med den dåligt upplysta parkeringen kan eventuellt bilstölderna minskas genom att området förses med bättre belysning eller genom en planlagd polispatrullering. Dessa typer av interventioner, baserade på antaganden om rutinaktivitetsteorier, är de vanligaste hot spotsinsatserna som har utvärderats. Anledningen till detta är förmodligen att de är åtgärder som är lättast att implementera och kan utvärderas ganska nära i tiden för genomförandet (i jämförelse med till exempel insatser som syftar till att stärka sociala band mellan föräldrar och barn).

Forskning om polisarbete som riktas mot hot spots redovisar lovande resultat. Anthony Braga har gjort en metaanalys där han undersöker publicerade effektstudier av platsbaserat polisarbete fram till år 2003. Han drar av metaanalysen slutsatsen att det framstår som effektivt att fokusera polisiära insatser på hot spots för att förebygga brott (Braga 2005).

5. Brottsligheten flyttar inte runt hörnet

Genom åren har det varit ett vanligt förekommande argument mot platsbaserat polisarbete att brottsligheten bara flyttar till en annan plats. Nyare resultat från forskning tyder dock på att platsbaserat polisarbete inte flyttar brottsligheten runt hörnet. I denna forskning finns det till och med stöd för slutsatsen att platsbaserat polisarbete med fokus på hot spots även minskar brottsligheten i närliggande områden (Weisburd med flera 2006).

¹ I princip innebär teorin att för att ett brott ska begås krävs en motiverad gärningsperson, ett lämpligt brottsobjekt och frånvaron av en kapabel väktare.

Syfte och disposition

Det finns uppenbarligen stora skillnader mellan brottsligheten i svenska och amerikanska städer (som merparten av forskningen om hot spots kommer från). Syftet med denna studie är att undersöka i vilken mån det finns potential för att polisarbete som riktas mot platser där många brott anmäls kan leda till minskad brottslighet i svenska städer. I den första delen av studien bedöms denna potential utifrån svaren på frågorna:

1. Är brottsligheten i betydande grad koncentrerad till ett begränsat antal platser?
2. Är koncentrationen stabil över tid?
3. Varierar potentialen för ett platsbaserat arbete mellan brottstyper och mellan städer?

Den andra delen av rapporten tar upp och beskriver vilka typer av platsbaserade insatser som den internationella forskningen föreslår för de specifika brottstyper som ingår i undersökningen. Tanken med denna del av rapporten är att ge en enkel introduktion kring hur man kan tänka för att utarbeta strategier för platsbaserade problem. För varje brottstyp som ingår i undersökningen ges också ett exempel på hur en hot spot i en specifik stad kan analyseras och vilka insatser som kan tänkas vara aktuella.

Den tredje och avslutande delen av rapporten belyser vilka förutsättningar det finns att *utvärdera* effekter av platsbaserade brottsförebyggande insatser i svenska städer.

En ytterligare förhoppning med studien är att den ska utgöra ett underlag för att ta fram ett antal brottsförebyggande projekt som kan genomföras av polisen och utvärderas av Brå.

Material och urval

Den första delen av studien består i huvudsak av en analys av den polisanmälda brottsligheten i sex svenska städer under en treårsperiod (2007/11/01–2010/10/31). Valet av städerna som ingår i undersökningen har gjorts utifrån ambitionen att dels få en storleksmässig spridning, dels en geografisk spridning. De sex städerna som ingår i undersökningen är Eskilstuna, Helsingborg, Göteborg, Luleå, Stockholm och Umeå. Undersökningen är begränsad till vad som kan beskrivas som innerstadsmiljöer i dessa sex städer.

Uppgifterna om den polisanmälda brottsligheten har hämtats från Brå:s register över anmälda brott som i sin tur bygger på information från polisens RAR-system². De uppgifter som ingår i undersökningen är brottstyp, brottstidpunkt och geografiska koordinater³. Gällande de geografiska koordinaterna finns dessa tillgängliga från och med år 2005. Totalt ingår 56 136 brott i undersökningen. De brottstyper som ingår i undersökningen är misshandel, personrån, bostadsinbrott, källar-/vindsinbrott och stöld av och från bil⁴. Således ingår såväl personbrott och egendomsbrott i undersökningen. I tabell 1 redovisas antal brott per stad och brottstyp.

² RAR står för rationell anmälningsrutin och är ett system där information om brottsändelser registreras.

³ Koordinaterna är i formatet RT90 (2,5 gon väst) och anges med en meters noggrannhet. Själva koordinatsättningen hos polisen sker genom en översättning från adresser. Det är således inte nödvändigtvis den exakta platsen som anges av koordinaten utan snarare den närmast kända adressen.

⁴ En klar majoritet av dessa brott, omkring 80 procent, gäller stöld från bil.

Tabell 1. Antal brott som ingår i undersökningen per brottstyp och stad.

	Eskilstuna	Göteborg	Helsingborg	Luleå	Stockholm	Umeå
Misshandel utomhus	1 255	3 521	1 376	465	12 081	653
Personrån	180	1 334	322	24	2 149	33
Bostadsinbrott	152	395	245	31	1 293	22
Källar-/vindsinbrott	371	874	462	60	3 687	25
Stöld av/från bil	1 291	10 511	2 442	477	10 262	143
Totalt	3 249	16 635	4 847	1 057	29 472	876

En stor del av arbetet med att analysera geografiska data handlar om att studera de visuella framställningarna i form av kartor. I första hand är det densitetskartor framtagna med hjälp av programmet MapInfo med tillägget Crime Profiler som analyseras i rapporten.⁵ MapInfo är en så kallad GIS⁶-programvara där olika typer av material med geografiska referenser kan analyseras.

Datas kvalitet

Koordinaterna för brottsanmälningar har i Sverige hittills inte använts i någon större omfattning för studier av brottslighet. Det finns inte heller någon enhetlig och övergripande kvalitetskontroll av dessa koordinater. Det har inte varit möjligt att genomföra någon sådan kvalitetskontroll inom ramen för denna studie. Dock är det några problem som har uppmärksammats och i de fallen har adresserna exkluderats. Det handlar först och främst om vad som kan beskrivas som ”slaskpunkter”. Det rör sig om brott som polisen av en eller annan anledning inte vet var de begåtts. I de fallen brukar polisen använda sig av en ”slaskpunkt” som de förlägger brottet till. Genom att jämföra adresser för platser med många anmälningar har minst en sådan slaskpunkt identifierats i varje stad. Dessa anmälningar har exkluderats från undersökningsmaterialet. Även anmälningar som saknar koordinater har exkluderats.

Ett annat kvalitetsproblem är att adresserna ibland inte är fullständiga. Det kan exempelvis handla om att det finns en gata angiven, men att gatunummer saknas. Koordinaten placeras i så fall ungefärligt mitt på gatan. Dessa adresser har inte exkluderats.⁷

Tillvägagångssättet för identifiering av hot spots

Den del av GIS-programmet som används för att identifiera hot spots är enkelt uttryckt uppbyggt så att det visar en karta i färg där koncentrationen

⁵ Mer information om framtagandet av kartor finns i bilaga 2.

⁶ GIS står för Geographic Information System

⁷ Inverkan av detta fel bedöms inte vara tillräckligt stort i förhållande till den arbetsbörda det skulle kräva att göra en sådan kontroll att det motiverar en exkludering.

av brottslighet i en stad under vald period visas.⁸ Det första steget när man ska välja ut i vad mån platser är att betrakta som hot spots är att titta på kartan. Områden utan brott är vita. Färgen på områden där brott begåtts kan variera från blått (lägst antal brott) till turkost, gult, orange och rött (högst nivå). I vissa städer är det lätt att välja hot spots; de visar sig som tydliga röda fläckar på en karta som i övrigt är vit och blå. Men kartan är sällan så entydig. Vanligare är att det finns någon orange plats, ett par gula och några turkosa platser. I de fallen är valet inte lika enkelt. Huvudprincipen för valet av hot spots har varit att välja ut de platser som tydligt skiljer ut sig mot övriga. I det fall antalet sådana platser har varit fler än tio har endast de tio med högst koncentration valts ut. Ytterligare ett krav har också ställts för att ett område ska betraktas som en hot spot och det är att minst sex brott anmälts där under den studerade perioden.

Tillvägagångssättet och resonemangen kan illustreras med kartan över personrån i Göteborg.

Bild 1. Densitetskarta över personrån i Göteborg 2007–2009.

I exemplet med personrån i Göteborg har sju hot spots identifierats. Man skulle kunna säga att det handlar om hot spots på tre olika nivåer. Den första nivån är platsen som markeras med rött (1) där omkring 100 personrån har anmälts. Nästa nivå är de tre gulmarkerade platserna (2, 3, 6) där omkring 70 personrån anmälts per plats. Den tredje nivån är de tre turkosa platserna (4, 5, 7) där omkring 30 personrån anmälts per plats. Där görs bedömningen att gränsen för ett relevant urval går i detta exempel. Tar man med de blåa områdena också inryms stora delar av Göteborg.

När det gäller personrånen i Göteborg valde Brå att betrakta sju identifierade platser som hot spots. På dessa sju platser har omkring 30 procent av alla anmälda personrån skett. I en annan stad kan kartan se annorlunda ut, till exempel kan antalet områden som är turkosa vara avsevärt fler. Där kan det vara mer motiverat att endast ta med de röda och gula platserna.

Sammantaget är identifieringen av hot spots ingen exakt vetenskap. Vilka platser som väljs ut bygger på en sammanvägning av olika faktorer, som i viss mån är subjektiva.

⁸ För en mer teknisk beskrivning av tillvägagångssättet, se bilaga 2.

Radien på en hot spot i denna studie ligger på omkring 90 meter från mittpunkten

Efter det att de platser som har störst koncentration av brott grovt har identifierats har mer detaljerade satellitbilder över platserna studerats. Utifrån dessa har sedan en uppskattning gjorts av vad som kan sägas utgöra mittpunkterna i de olika hot spot-områdena. Därefter har även en bedömning gjorts av hur stor radien runt varje mittpunkt måste vara för att täcka in huvudparten av de brottsanmälningar som kan sägas tillhöra en viss hot spot. I de allra flesta fall har en radie på omkring 90 meter från platsens mittpunkt täckt in anmälningarna på ett bra sätt.

Fler hot spots i amerikanska studier

I flertalet av de amerikanska studier av platsbaserat polisarbete som genomförts har forskarna identifierat ett mycket stort antal hot spots i de aktuella städerna. I en systematisk översikt baserad på fem studier identifieras mellan 24 och 250 hot spots per stad, i genomsnitt 130 stycken (Braga 2005). I en nyligen publicerad studie av olika polisstrategier i hot spots med gatumisshandel i Jacksonville identifierades 83 hot spots (Taylor med flera 2011). Antalet incidenter per hot spot varierade i denna studie från 9 till 163 under en period som omfattade två år och fem månader.

En orsak till att man i de amerikanska studierna identifierat så pass många hot spots är att syftet varit att undersöka olika metoders effektivitet. Med det huvudsyftet är det viktigt att få så många observationer som möjligt för att det ska gå att dra säkra slutsatser om insatsernas effektivitet. Här finns det en skillnad jämfört med den aktuella studien. I denna studie är det huvudsakliga syftet, som tidigare nämnts, att undersöka potentialen för att ett platsbaserat polisarbete på ett litet antal platser ska kunna bidra till ett minskat antal brott. Tillvägagångssättet för att identifiera hot spots är därför något annorlunda.

Koncentration av brott i sex svenska städer

Denna del av rapporten beskriver hur koncentrationen av anmälningar för fem olika brottstyper ser ut i de sex studerade städerna. Syftet med genomgången är att belysa frågorna:

- a) I vilken mån finns det hot spots av brott i de studerade städerna?*
- b) Vilka typer av brott handlar det om i så fall?*
- c) Ser situationen olika ut i städer av olika storlek?*

Bedömning av potential

För varje brottstyp och stad görs en bedömning av om brottslighetens koncentration motiverar ett platsinriktat arbetssätt. Denna bedömning grundar sig på huruvida två krav är uppfyllda eller inte. För att ett platsinriktat arbetssätt ska vara motiverat måste bägge kraven vara uppfyllda. Kraven i fråga har av exempelvis David Weisburd framhållits som grundläggande. Det ena är att brottsligheten ska ha en stark koncentration till ett begränsat antal platser, det andra är att denna koncentration ska vara stabil över tid (Brå 2010:11). Kraven har operationaliserats enligt följande:

1. *Hot spot-områdena ska sammantaget stå för minst 20 procent av det totala antalet brott av en viss typ i staden⁹*
2. *I minst hälften av hot spot-områdena i staden ska antalet brott vara ungefär lika stort under vart och ett av de tre studerade åren¹⁰*

Potentialen för platsinriktat arbetssätt varierar

I tabell 2 finns en samlad beskrivning av vilka av de fem utvalda brotten som Brå bedömer att det är motiverat att arbeta platsinriktat med i de sex olika städerna. Den visar att det mot bakgrund av de ovan nämnda kraven finns förutsättningar för totalt 17 platsinriktade projekt av 30 teoretiskt möjliga.

⁹ Valet av gränsen 20 procent har gjorts utifrån en bedömning av hur stor koncentrationen minst bör vara för att en eventuell "lyckad insats" från polisens sida ska ha en inverkan på det totala antalet brott i staden. Denna bedömning baseras på resonemanget att en "lyckad insats" minst ska leda till 25 procent minskning av den aktuella brottsligheten i hot spot-områdena vilket således innebär en teoretisk minskning med minst fem procent av den aktuella brottsligheten i staden totalt sett.

¹⁰ Med "ungefär lika stort" avses att andelen anmälda brott per år inte för något år avviker från 33 procent med mer än 15 procentenheter. Undantaget om den totala fördelningen av anmälningar i staden totalt sett är skev. I så fall tillåts även avvikelser med högst 15 procentenheter från den totala fördelningen. Har man exempelvis en jämn fördelning av anmälningar i staden som helhet ska samtliga perioder i en hot spot ha mellan 18 och 48 procent av anmälningarna för att fördelningen ska anses vara jämn.

Sett till brottstyp är det tydligt att störst potential finns när det gäller misshandelsbrotten där koncentrationen är betydande i samtliga städer. Därefter följer bilrelaterade stölder, personrån och förrådsinbrott. Lägst potential finns för bostadsinbrott. Endast i en stad finns det en betydande och stabil koncentration av brotten till vissa platser.

Sett till stad är det endast i Helsingborg som det finns potential för ett platsbaserat polisarbete för samtliga brottstyper. Därefter följer med minskande potential Göteborg, Eskilstuna, Stockholm, Luleå och Umeå. I Umeå finns det endast potential för ett platsbaserat polisarbete när det gäller misshandelsbrotten.

När det gäller eventuella skillnader mellan städer av olika storlek finns det inte något tydligt samband mellan storlek och potential för platsinriktat polisarbete. Läger man samman de tre större städerna (Stockholm, Göteborg, Helsingborg) och jämför dem med de mindre (Eskilstuna, Umeå, Luleå) finns det i och för sig en större potential att arbeta platsinriktat i de större städerna. Det är dock inte så att potentialen ökar med stadens storlek. I Stockholm uppfylls kraven endast när det gäller två brottstyper (misshandel och personrån).

Anledningen till att det saknas potential för ett platsbaserat arbete är oftare att hot spot-områdena inte är tillräckligt stabila över tid än att koncentrationen av brottslighet inte är tillräcklig.

Tabell 2. Sammantagen bedömning av städer och brottstyper som det bedöms motiverat att arbeta platsinriktat med. X indikerar att kraven är uppfyllda.

	Eskilstuna	Göteborg	Helsingborg	Luleå	Stockholm	Umeå	Antal städer med potential per brottstyp
Misshandel	X	X	X	X	X	X	6
Personrån		X	X		X		3
Bostadsinbrott			X				1
Förrådsinbrott	X	X	X				3
Bilstölder	X	X	X	X			4
Antal brottstyper med potential per stad	3	4	5	2	2	1	17

Nedan beskrivs resultaten närmare för de olika brottstyperna.

Misshandel utomhus

Anmälningarna angående våldsbrott har en stark koncentration kring ett fåtal platser i samtliga sex städer. I huvudsak rör det sig om platser där det finns olika nöjesetablissemang, kvälls- och nattöppna matställen och knutpunkter för transportmedel. Antalet hot spots per stad varierar mellan två och fem och andelen anmälningar som de utgör av det totala antalet anmälningar per stad varierar mellan 26 och 58 procent. Helsingborg och Umeå skiljer sig något från de övriga genom att brotten som anmäls i hot spots utgör en högre andel av samtliga brott. I alla städer är samtliga områden som identifierats som hot spots stabila över tid.

Tabell 3. Karaktäristika för hot spots för misshandel per stad.

	Eskilstuna	Göteborg	Helsingborg	Luleå	Stockholm	Umeå
Antal anmälningar	1 255	3 500	1 400	465	12 000	653
Antal hot spots	3	6	3	2	5	6
Antal stabila hot spots	3	6	3	2	5	6
Hot spots andel av totalen (%)	32	28	43	32	26	58
Antal anmälningar per hot spot (intervall)	67–232	100–362	168–223	59–91	500–770	28–103

Sammantagen bedömning: Samtliga städer uppfyller tydligt de uppställda kraven.

Personrån

Det är i huvudsak de större städerna Stockholm, Göteborg och Helsingborg som har en koncentration av personrån till några platser och där brottsligheten på dessa platser utgör en betydande andel av den totala brottsligheten. Det är också endast i dessa tre städer som koncentrationen är stabil över treårsperioden. Allra högst är koncentrationen i Helsingborg där 37 procent av personrånen skett på fem platser. Gemensamt för de tre nämnda städerna är att områden som omger den största knutpunkten för tåg och lokaltrafik har en hög andel av brotten.

Tabell 4. Karaktäristika för hot spots för personrån per stad.

	Eskilstuna	Göteborg	Helsingborg	Luleå	Stockholm	Umeå
Antal anmälningar	180	1 334	322	24	2 149	33
Antal hot spots	3	7	5	0	7	1
Antal stabila hot spots	1	6	3	0	7	0
Hot spots andel av totalen (%)	18	30	37	0	24	24
Antal anmälningar per hot spot (intervall)	7–15	27–104	10–45	0	34–134	8

Sammantagen bedömning: Göteborg, Helsingborg och Stockholm uppfyller de uppställda kraven.

Bostadsinbrott

I Eskilstuna, Göteborg och Helsingborg utgör bostadsinbrotten i områdena med hög koncentration en betydande andel av den totala brottsligheten. Av dessa är det dock endast Helsingborg där majoriteten av hot spot-områdena har en stabilitet över tid. I Umeå och Luleå är antalet bostadsinbrott litet. I Stockholm är spridningen av bostadsinbrott stor och de områden som bedöms som hot spots utgör inte tillräckligt stor andel av det totala antalet bostadsinbrott.

Tabell 5. Karaktäristika för hot spots för bostadsinbrott per stad.

	Eskilstuna	Göteborg	Helsingborg	Luleå	Stockholm	Umeå
Antal anmälningar	152	395	245	31	1293	22
Antal hot spots	5	9	5	1	10	0
Antal stabila hot spots	2	4	3	0	3	0
Hot spots andel av totalen (%)	30	26	25	19	10	0
Antal anmälningar per hot spot (intervall)	7–12	7–23	10–16	6	12–26	0

Sammantagen bedömning: Endast Helsingborg uppfyller de uppställda kraven.

Källar-/vindsinbrott

När det gäller inbrott i källar- och vindsförråd är mönstret likt det för bostadsinbrotten. Brottsligheten är i betydande grad koncentrerad i Eskilstuna, Göteborg och Helsingborg. Antalet hot spots i dessa tre städer varierar mellan fem och åtta och de utgör mellan 27 och 30 procent av den anmälda brottsligheten totalt. I dessa tre städer är det också hälften av hot spot-områdena som har en stabilitet över tid.

Tabell 6. Karaktäristika för hot spots för källar-/vindsinbrott per stad.

	Eskilstuna	Göteborg	Helsingborg	Luleå	Stockholm	Umeå
Antal anmälningar	371	874	462	60	3 687	25
Antal hot spots	5	8	7	1	8	0
Antal stabila hot spots	3	4	4	1	5	0
Hot spots andel av totalen (%)	30	28	27	17	8	0
Antal anmälningar per hot spot (intervall)	13–31	19–48	13–26	10	22–52	0

Sammantagen bedömning: Eskilstuna, Göteborg och Helsingborg uppfyller bägge kraven.

Stöld av/från bil

De bilrelaterade stölderna koncentrerar sig naturligt till de platser där det finns många bilar parkerade. Det finns emellertid skillnader mellan städerna som är värda att notera. Göteborg skiljer sig avsevärt från övriga städer genom att vissa parkeringsplatser har en mycket hög förekomst av stöld. Den mest anmälningsintensiva platsen i Göteborg har mer än sex gånger så många anmälda brott som den mest intensiva platsen i Stockholm. I Göteborg utgör också brottsligheten i de tio hot spot-områdena en hög andel, nästan 30 procent, av den totala brottsligheten. Detta kan exempelvis jämföras med Stockholm där de tio hot spot-områdena endast utgör sju procent av samtliga stöld av/från bil. I övriga städer utgör brottsligheten i hot spot-områdena mellan 21 och 26 procent av brotten totalt per stad. I Eskilstuna, Göteborg, Helsingborg, Luleå och Umeå är hot spot-områdena stabila över tid.

Tabell 7. Karaktäristika för hot spots för stöld av/från bil per stad.

	Eskilstuna	Göteborg	Helsingborg	Luleå	Stockholm	Umeå
Antal anmälningar	1 291	10 511	2 442	477	10 262	143
Antal hot spots	8	10	9	4	10	2
Antal stabila hot spots	5	9	6	3	10	1
Hot spots andel av totalen (%)	21	29	26	23	7	21
Antal anmälningar per hot spot (intervall)	13–51	180–642	43–86	15–36	40–99	7–8

Sammantagen bedömning: Eskilstuna, Göteborg, Helsingborg, Luleå och Umeå uppfyller bägge kraven.

Platsinriktade åtgärder

Av det förra stycket framgick att det finns potential för platsbaserade polisiära arbetssätt gällande flera olika brottstyper och i flera av de undersökta städerna. Denna del av rapporten ger en enkel beskrivning av vilka brottsförebyggande åtgärder som kan vara aktuella. Syftet är att ge en bild av vad den internationella forskningen rekommenderar för insatser för olika typer av brott.

Brottsförebyggande polisarbete

Det har under en lång tid förts diskussioner kring huruvida polisen som instans kan arbeta brottsförebyggande. Vissa hävdar att polisen inte har någon möjlighet att påverka brottsligheten eftersom orsakerna är strukturella, andra hävdar att polisen kan påverka brottsligheten situationellt. Lawrence Sherman med flera kom i en rapport till den amerikanska kongressen fram till två huvudsakliga slutsatser angående brottsförebyggande polisarbete. Den ena är att effekten av polisarbete på brottslighet är komplex och ibland förvånande. Den andra är att fokuserade brottsförebyggande strategier har större chans att lyckas än ofokuserade insatser, vilket bland annat kan härledas från det faktum att fler poliser inte i sig själv leder till färre brott (Sherman med flera 1997). Sett utifrån dessa två slutsatser ter det sig naturligt att det polisiära arbetssätt som på senare år framhållits som mest lovande ur ett brottsförebyggande perspektiv är det som kallas problemorienterat polisarbete (POP¹¹). Detta för att fokus ligger på de situationella problemen, och innovativa insatser som adresserar problemen uppmuntras. En systematisk översikt från Campbell Collaboration har visat att problemorienterat polisarbete kan ha en brottsförebyggande effekt (Weisburd med flera 2008). Särkilt effektivt är arbetssättet när polisen i hög grad är engagerade och hängivna till arbetssättet, insatserna kräver en rimlig arbetsinsats under en lagom lång tidsperiod och fokus ligger på specifika brottstyper. Att implementera flera olika insatser, i många fall i samverkan med andra aktörer, ökar också effektiviteten (Scott & Dedel, 2006).

På ett tankemässigt plan passar problemorienterat polisarbete väldigt bra ihop med ett fokus på hot spots. De stora fördelarna med att inrikta sig på små platser som har hög brottslighet är att det ger goda möjligheter att identifiera problem och utifrån dem formulera lämpliga insatser.

---

¹¹ Problem-Oriented Policing

Att utgå från ett problem

När man beslutar sig för vilken typ av insatser som ska genomföras bör man alltid utgå från en problembeskrivning och vara noggrann med att insatserna direkt inriktar sig på problemen. Det är dock inte helt enkelt att fastslå hur detaljerad problembeskrivningen bör vara. En utgångspunkt för en problembeskrivning kan dock vara att belysa följande sex frågor¹² (Clarke & Eck, 2005):

1. Vilken typ av händelser handlar det om?
2. Var händer det?
3. När händer det ?
4. Vilka är involverade?
5. Hur händer det?
6. Varför händer det?

De ovanstående frågorna är av olika karaktär, och är också olika lätta att besvara. Den fråga som är allra mest intressant att besvara för val av insatser är varför något händer. Den är också svårast att besvara. I viss mån kan man dock säga att svaren på de övriga frågorna sammantaget leder fram till hypoteser kring frågan varför. I polisens register över anmälda brott finns uppgifter som kan besvara fråga 1–3 och det är också de uppgifterna som ligger till grund för analyserna i denna rapport. För att besvara frågorna 4 och 5 måste man använda sig av andra källor som exempelvis fritexten till anmälningar eller att intervjua personer med kännedom om problemen, såsom poliser, ordningsvakter eller boende i närområdet.

När ett problemområde har identifierats är det rimligt att i ett första led koncentrera analyserna kring frågorna 1–3 eftersom svaren finns lätt tillgängliga. Ger dessa analyser i sig inte upphov till hypoteser kring problemets karaktär kan man gå vidare med att studera om det finns utmärkande drag för händelserna inom området jämfört med andra områden eller med staden som helhet.

Att välja insatser utifrån ett problem

När möjliga insatser ska väljas ut till ett specifikt problem kan det vara en fördel att kategorisera insatserna utefter hur de är tänkta att påverka problemet, alltså enligt vilka mekanismer insatserna förväntas ha effekt. En sådan kategorisering kan vara till stor hjälp för att tydliggöra syftet med insatsen/insatserna. Det kan också vara till hjälp för att för att om möjligt välja ut flera insatser som på olika sätt är tänkta att påverka problemet. Det finns ett flertal förslag på olika kategoriseringar. Den kategorisering som Brå bedömer vara mest användbar i praktiskt avseende är föreslagen av Nick Tilley som är verksam vid universitetet i Nottingham Trent (Clarke & Eck, 2005). Kategoriseringen utgår från mekanismerna genom vilka insatserna förväntas ha effekt. De fem kategorierna¹³ inriktar sig på att:

1. Öka svårigheterna att begå brottet
Exempel: elektronisk startspärr i bilar, kodlås till garage
2. Öka den upplevda upptäcktsrisken
Exempel: riktad patrullering, förbättrad belysning, kameraövervakning

¹² Benämns ibland som 5 W och 1 H (What, Where, When, Who, Why, How?).

¹³ Dessa fem kategorier är huvudkategorier för vad Tilley kallar för 25 tekniker för situationsbaserad brottsprevention. För en mer ingående genomgång av dessa tekniker, se exempelvis *Crime Analysis for Problemsolvers in 60 Small Steps* (Clarke & Eck 2005) som beskriver Tilleyes 25 tekniker.

3. Minska vinsterna från brottet
Exempel: märkning av ägodelar, borttagning av graffiti
4. Minska provokationer/frustration
Exempel: effektiva köer och hövlig service, fasta taxipriser
5. Ta bort ursäkter för och incitament till att begå brott¹⁴
Exempel: alkoholbegränsningar, offentliga toaletter

En kategorisering av detta slag är sällan helt perfekt eftersom enskilda insatser inte alltid tydligt och uteslutande faller in under en kategori. Vissa insatser kan falla in under flera av kategorierna och andra kan tyckas svåra att alls placera. Tanken med att kategorisera är ju dock att förenkla och tydliggöra så man bör undvika att fastna i en definitionsproblematik. Att en insats kan hamna under två kategorier är egentligen inget problem. Om problemet är att ingen av kategorierna passar en insats får man försöka definiera ytterligare en kategori. Utifrån genomgången i nästa stycke, av vilka typer av insatser som kan vara aktuella för olika typer av brott, framgår det exempelvis att flera av de föreslagna insatserna rör lagföring och inkapacitering av persistenta lagöverträdare. En sådan insats, som under vissa förutsättningar kan vara brottsförebyggande, passar inte särskilt bra in under någon av de föreslagna kategorierna. Därför har fortsättningsvis en sådan kategori lagts till de fem ovan nämnda kategorierna.

Vilka insatser kan vara aktuella?

Nedan görs en översiktlig genomgång med förslag till insatser för olika typer av brott. Genomgången bygger nästan uteslutande på fyra rapporter från en rapportserie utgiven av US Department of Justice (USDoJ).¹⁵ Förslagen ska enligt USDoJ snarare fungera som inspiration än som definitiva lösningar. Rapporterna i rapportserien är dock antingen författade eller granskade av några av de främsta experterna inom området. Det framhålls också att de föreslagna åtgärderna som tas upp har testats och utvärderats med åtminstone lovande resultat. Nedan benämns dessa rapporter som POP-guiderna.

Nedan följer en något utförligare beskrivning av vilken typ av insatser som kan rekommenderas för olika brottstyper. För varje brottstyp ges också ett exempel på hur en hot spot i en specifik stad i studien kan analyseras och vilka insatser som kan tänkas vara aktuella. Det bör dock observeras att exemplen endast utgår ifrån en mycket ytlig beskrivning av platserna tillsammans med information om när brotten inträffat, samt i viss mån vilken typ av brott det handlar om. Brå har således inte samlat in någon information kring eventuella faktiska insatser mot brottslighet som genomförts vid de olika platser som tas upp i exemplen.

Misshandel utomhus

Det våld som sker utomhus domineras av händelser som på ett eller annat sätt har ett samband med nöjesliv. Män dominerar både som offer och förövare. Andra utmärkande drag är att offer och förövare oftast inte känner varandra sedan tidigare och att de är alkoholpåverkade (Brå 2008:23).

¹⁴ Det engelska uttrycket för denna kategori är "remove excuses".

¹⁵ Rapportserien heter Problem-Oriented Guides for Police och finns i sin helhet publicerad på webbplatsen: <http://www.popcenter.org/>. De fyra rapporterna som använts är: No.1 Assaults in and Around Bars, No. 59 Street Robbery, No.18 Burglary of Single-Family Houses och No.10 Thefts of and From Cars in Parking Facilities.

Allmänt sett kan sägas att huvudinriktningen för ett lyckat våldsförebyggande arbete är att genomföra insatser som *minskar provokationer* och *tar bort incitament* för ett felaktigt beteende. Det framgår av tabell 8 som summerar hur många förslag inom de tidigare beskrivna insatskategorierna som föreslås av POP-guiden No.1 Assaults in and Around Bars.

Tabell 8. Antal förslag i POP-guide (No. 1) om våld som kan relateras till respektive insatskategori.

	Misshandel
Öka svårigheterna att begå brottet	2
Öka den upplevda upptäcktsrisken	
Minska vinsterna från brottet	
Minska provokationer/frustration	7
Ta bort ursäkter	8
(Inkapacitering)	

Ett exempel på att *minska provokationer* är att arbeta för att köer till krogar upplevs som rättvisa av dem som köar. Det ska exempelvis inte förekomma någon form av diskriminering då detta kan öka risken för bråk. Detta har polisen en möjlighet att påverka genom att bedriva ett arbete som ökar upptäcktsrisken för krogar där diskriminering förekommer. Detta kan exempelvis ske genom att civilklädda poliser övervakar krogköer och följer upp misstänkta fall av diskriminering genom att samtala med personer som avvisas på tvivelaktiga grunder.

Att *ta bort ursäkter* när man talar om misshandel är i stort sett synonymt med att begränsa konsumtionen av alkohol. Polisen kan därför exempelvis jobba för att krogarna följer lagstiftningen när det gäller utskänkning av alkohol. Detta kan bland annat ske genom att uniformerade poliser besöker krogarna vilket kan leda till en mer restriktiv alkoholutskänkning från krogarnas sida. Det kan också ske genom övervakning med civilklädda poliser.¹⁶

Vissa av de rekommenderade insatserna för misshandel är sådana som *ökar svårigheterna att begå brott*. Detta kan exempelvis ske genom att potentiella offer och förövare i mindre utsträckning kommer i kontakt med varandra. Olika metoder att undvika stora folkmassor på gatorna utanför krogarna vid stängningstid kan tjäna ett sådant syfte. Det kan handla om sådana saker som att alla krogar inte stänger vid samma tidpunkt och att välfungerande transportmöjligheter är tillgängliga.

Det är viktigt att poliserna arbetar efter specifika och genomtänkta strategier eftersom endast en ökad polisiär närvaro för att avskräcka potentiella våldsvärkare inte ger någon större effekt (Scott & Dedel 2005). Polisen bör också ta sikte på att etablera ett samarbete med relevanta aktörer i närområdet, till exempel bar-/klubbägare och den lokala enheten för alkoholtillstånd. Polisens möjligheter att på egen hand genomföra ett lyckat brottsförebyggande arbete i de nöjesrelaterade miljöerna är troligtvis begränsade.

¹⁶ Läs mer om detta i *Handbok i tillsyn* utgiven av Statens folkhälsoinstitut (Statens folkhälsoinstitut 2007).

Exempel: Stureplan i Stockholm

Stureplan är en krog­tät mötesplats som ligger i stadsdelen Östermalm i Stockholm. Under den studerade perioden anmäldes här omkring 770 våldsbrott. Området har en högre andel anmälningar som rör våld mot tjänsteman jämfört både med staden som helhet och med andra hot spots i staden. Majoriteten av brotten har skett under fredags- och lördagsdygnet och totalt sett har omkring 60 procent av brotten registrerats mellan klockan 3 och klockan 6 på natten. En mycket stor andel av brotten kan kopplas till ett fåtal krogar. Några större säsongstrender är det inte tal om, men något fler anmälningar har inkommit under vår- och sommarmånaderna.¹⁷

Kopplingen mellan våldet och krogarna vid Stureplan är uppenbar, likaså mellan våldet och tiden i och med och efter att krogarna stänger. Ett platsinriktat arbetssätt vid Stureplan är åtminstone på pappret således motiverat utifrån de rekommendationer kring brottsförebyggande arbete som finns.

Ett aktivt och synligt arbete i krogmiljö från polisens sida kan leda till att krogarna bättre efterlever alkohollagens regler, såsom att inte servera alkohol till personer som är för berusade. Det kan också leda till ett bättre samarbete med krogarnas ordningsvakter som i sin tur kan leda till ett mer effektivt arbete med ordningen på krogarna. För att ett sådant arbete ska vara effektivt är det viktigt att polisen gör regelbundna besök inne på krogarna. Dessa besök ska också i första hand riktas mot de krogar som kan kopplas till flest anmälningar.

Polisen kan också ta initiativ till att skapa ett nätverk bland krogägarna i området och ha regelbundna möten där problem och åtgärder diskuteras. Inom ramen för ett sådant nätverk kan exempelvis gemensamma initiativ tas för att öka kompetensen hos dörrvakter i hur man hanterar onyktra personer eller hur man undviker diskriminering.

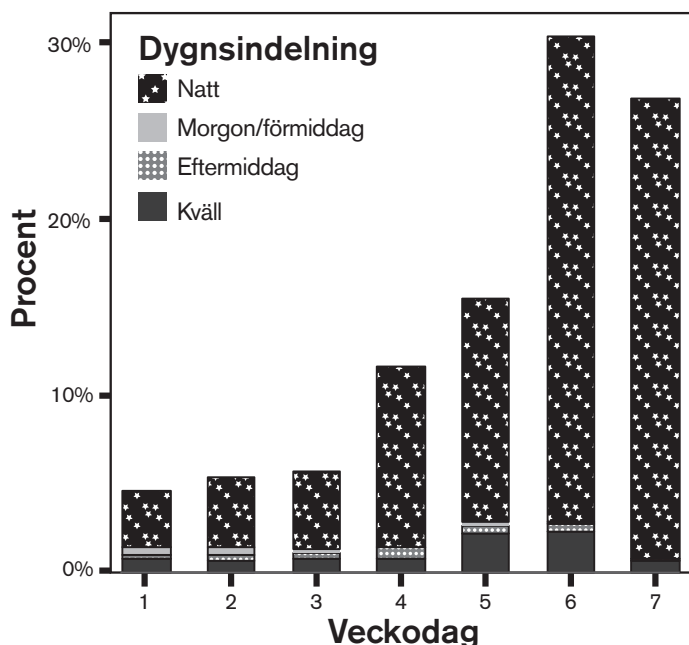

Diagram 1. Procentuell andel anmälningar om misshandel utomhus vid Stureplan i Stockholm per veckodag och tid på dygnet.

¹⁷ Under de tre studerade åren har det skett en tydlig minskning av antalet anmälningar. Totalt är det 27 procent färre anmälningar år 3 i jämförelse med år 1. Störst minskning har skett inom kategorin våld mot tjänsteman som nästan halverats mellan det första och sista året. Det är i sammanhanget intressant att notera att övriga hot spots utom en som identifierats i rapporten i varierande grad har en ökande trend.

Personrån

Personrån är i hög utsträckning ett storstadsfenomen. Brotten begås ofta av ungdomar och riktar sig mot andra ungdomar. Mörkertalet är stort och mindre än hälften av alla personrån resulterar i en polisanmälan (Brå 2008:23).

Insatser mot personrån bör i allmänhet inrikta sig på att *öka den upplevda upptäcktsrisken* och *göra det svårare att begå brotten*. Att *minska vinsterna av brotten* och att *inkapacitera* ”högfrekventa rånare” rekommenderas också som strategier för att förebygga personrån. För att uppnå effekt är det ofta viktigt att kombinera insatser från flera av dessa olika kategorier.

Tabell 9. Antal förslag i POP-guide (No. 59) om personrån som kan relateras till respektive insatskategori.

	Personrån
Öka svårigheterna att begå brottet	ca 16
Öka den upplevda upptäcktsrisken	6
Minska vinsterna från brottet	6
Minska provokationer/frustration	
Ta bort ursäcker	1
(Inkapacitering)	7

Ett exempel på hur polisen kan öka den *upplevda upptäcktsrisken* är genom riktad patrullering.¹⁸ Men patrulleringen behöver inte pågå under så lång tid för att ge effekt. Det finns forskningsresultat som tyder på att den optimala tiden polisen ska befinna i en hot spot är 15 minuter per besök (Koper, 1995).

Möjligheterna att begå brott kan försvåras genom att öka medvetenheten hos allmänheten om att det förekommer många personrån vid vissa specifika platser och vid vissa tidpunkter. En ökad medvetenhet ger färre lämpliga rånoffer.

Ett sätt att *minska vinsterna från brotten* är exempelvis att förmå personer att inte öppet visa att man bär på åtråvärda objekt, exempelvis mobiltelefoner, vid vissa platser och tidpunkter. Det kan bland annat göras genom riktade informationskampanjer till riskgrupper.

Slutligen kan det också vara brottsförebyggande att identifiera och *lagföra gärningspersoner* som rånar vid flera tillfällen. Det kan exempelvis vara rimligt att genomföra ett särskilt intensivt utredningsarbete i syfte att finna gärningspersoner om det förekommer osedvanligt många anmälningar från en viss plats under en kort period.

¹⁸ Det finns flera studier som visar att detta har effekt på vissa typer av brott på en viss plats (Sherman med flera, 1999).

Exempel: Knutpunkten i Helsingborg

Knutpunkten är Helsingborgs centralstation för tåg och bussar. Stationen är kraftigt trafikerad vilket för med sig att många personer passerar området varje dag. Det är också den plats i Helsingborg där flest personrån anmäls. Under den studerade perioden har 45 personrån anmälts där. Det finns en tydlig koncentration av anmälningar till vår- och sommarmånaderna då 70 procent av rånen har skett. Majoriteten av händelserna har anmälts under helgdagarna, i huvudsak under fredagskvällen och nätterna mot lördag respektive söndag. Två tredjedelar av rånen har inträffat mellan klockan 23 på kvällen och klockan 3 på natten.

Med en sådan tydlig koncentration av brottsligheten till helgkvällar och nätter under vår och sommar kan en rimlig insats vara att ha en riktad polispatrullering (directed patrol) i området. En sådan patrullering skulle kunna planläggas på ett sådant sätt att ett par poliser fotpatrullerar området vid några tillfällen à 15 minuter vardera under särskilt utvalda kvällar.

Tyvärr är det inte möjligt att, utifrån de data som är tillgängliga för Brå, avgöra om det finns specifika ställen där rån sker i högre utsträckning i och omkring Knutpunkten. Detta beror på att koordinaterna inte är tillräckligt specifika för att det ska vara möjligt att peka ut exakt var brotten skett. Man kan dock utläsa att ca 30 procent har skett inomhus. Det bör därför undersökas om det finns vissa specifika platser där personrånen sker och om det finns skäl att göra förändringar i dessa miljöer. Det kan exempelvis handla om att försöka öka flödet av personer eller att installera övervakningskameror vid dessa platser.

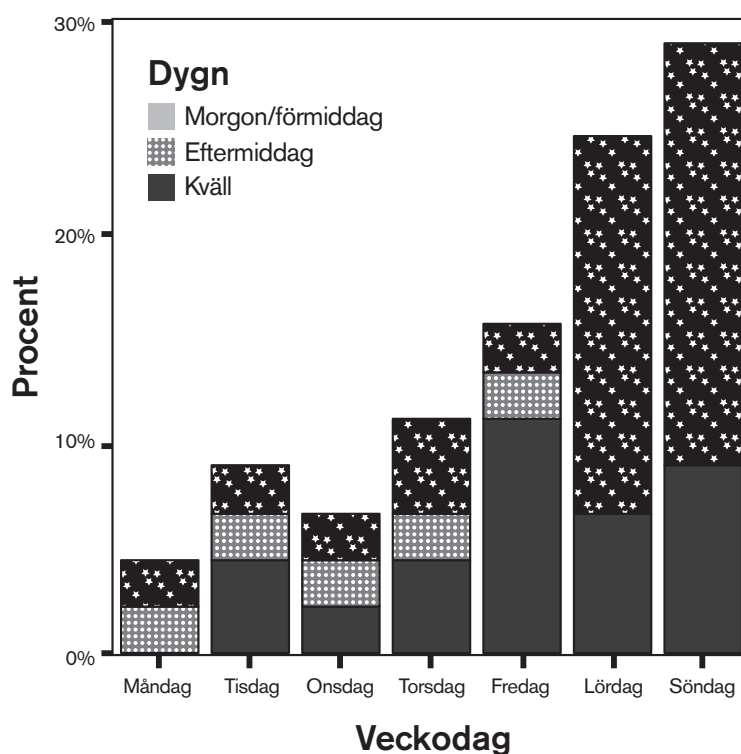

Diagram 2. Procentuell andel anmälningar om personrån vid Knutpunkten i Helsingborg per veckodag och tid på dygnet.

Bostadsinbrott

Bostadsinbrotten sker typmässigt vid tidpunkter då de boende inte är hemma. Det innebär bland annat att fler brott än vanligt anmäls under juli, december och januari – månader som präglas av ledigheter av olika slag. Det innebär också att bostadsinbrott oftare sker dagtid under veckodagarna och nattetid under helgerna. Ungefär hälften av lägenhetsinbrotten sker via entrédörren. Anmälningsbenägenheten för bostadsinbrott är relativt hög (Brå 2008:23). Många gärningspersoner (40 procent) uppger att de återvänder till en plats där de tidigare begått inbrott (Brå 2006). Av den empiriska genomgången är det tydligt att lägenhetsinbrotten i viss utsträckning koncentrerar sig till platser men att denna koncentration inte är särskilt bestående över tid.

Tabell 10. Antal förslag i POP-guide (No. 18) om inbrott som kan relateras till respektive insatskategori.

	Bostadsinbrott
Öka svårigheterna att begå brottet	7
Öka den upplevda upptäcktsrisken	9
Minska vinsterna från brottet	2
Minska provokationer/frustration	
Ta bort ursäkten	
(Inkapacitering)	3

När det gäller bostadsinbrott är de viktiga förebyggande åtgärderna sådana som *ökar den upplevda upptäcktsrisken* och sådana som *gör det svårare att begå brottet*. Exempel på åtgärder som *ökar den upplevda upptäcktsrisken* är inbrottslarm och grannsamverkan. Viktigt är också att försvåra inbrotten till exempel genom installation av säkerhetsdörrar för lägenheter eller installation av kodlås i gemensamhetsutrymmen för att begränsa åtkomsten till en fastighet.

Exempel: Högaborg/Eneborg i Helsingborg

Högaborg och Eneborg är två stadsdelar i Helsingborg som till hög grad består av flerbostadshus, och många av dem byggdes under tidigt 1900-tal. Koncentrationen av bostadsinbrott har under den studerade perioden varit som störst i ett område omkring den nedersta delen av Bjäregatan. I huvudsak är det några adresser på Tranemansgatan, Gasverksgatan och Nytorgsbacken som är mest frekvent förekommande. Totalt är det 16 bostadsinbrott som registrerats här under treårsperioden. Det finns också en viss fokusering i tid mellan platserna. Till exempel är fem av sex inbrott på Tranemansgatan registrerade under den första perioden och fyra av sex inbrott på Nytorgsbacken registrerade under den andra perioden. Majoriteten av brotten har anmälts under onsdagar och torsdagar. Flest anmälningar har kommit in under höstmånaderna och minst antal under vintermånaderna.

Ett exempel på hur polisen kan arbeta brottsförebyggande i området är

att initiera och delta i grannsamverkan. Enligt en forskningsgenomgång som Brå publicerat leder en korrekt genomförd grannsamverkan till minskad brottslighet (Brå 2008:9). Ett uppbyggt samverkansnätverk ger även polisen en möjlighet att snabbt nå ut med information till de boende i närområdet om inbrott som inträffat vilket ytterligare kan öka effekten av grannsamverkan.¹⁹

Att nå ut med information som manar till extra uppmärksamhet i ett område som vid ett par tillfällen under kort tid drabbats av inbrott kan vara angeläget även i områden där man av en eller annan anledning inte lyckas etablera grannsamverkan. I områden där polisen har en volontärverksamhet kan man kanske använda sig av denna för att nå ut med sådan information.

Då det särskilt är några fastigheter som utsatts för inbrott vid flera tillfällen kan det även finnas skäl för polisen att kontakta fastighetsägarna för att exempelvis utreda om det finns brister i åtkomsten till fastigheten som kan åtgärdas.

Slutligen är bostadsinbrott en av de brottstyper där det finns en del högfrekventa förövare (Lamm Weisel 2002). Det är därför inte uteslutet att det kan vara samma gärningsperson/er som ligger bakom åtminstone en del av inbrotten. Om så är fallet kan det vara effektivt att frihetsberöva dessa personer för att minska brottsligheten i området. Under sådana omständigheter kan således vissa utredningsåtgärder såsom spårsäkring (fingeravtryck, DNA med mera) ses som brottsförebyggande arbete.

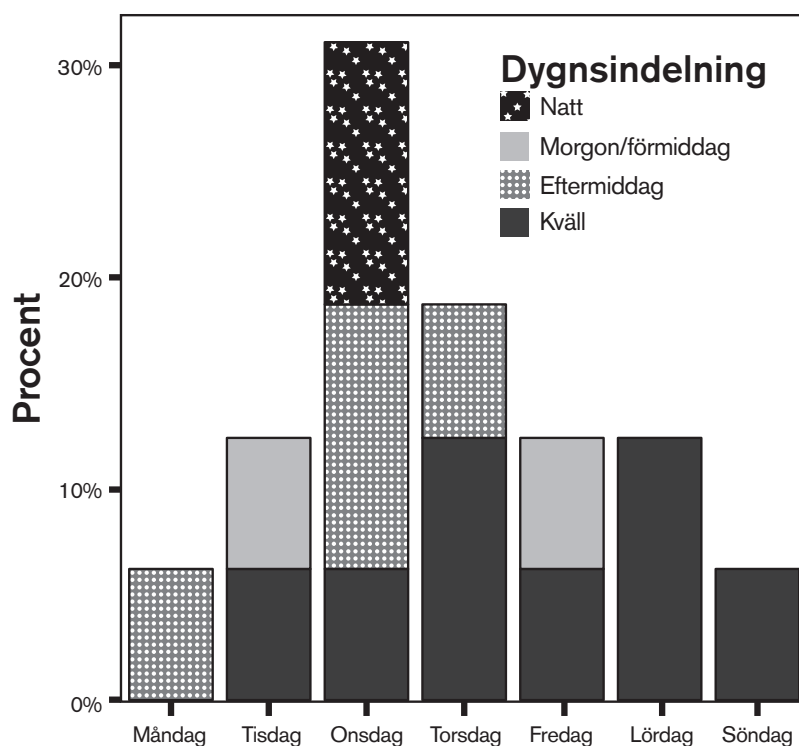

Diagram 3. Procentuell andel anmälningar om bostadsinbrott i området Högaborg/Eneborg i Helsingborg per veckodag och tid på dygnet.

¹⁹ Grannsamverkan är något som polisen arbetar aktivt med på flera håll i landet. Analyser av hot spots för inbrott kan i allmänhet vara ett bra hjälpmedel för polisen när det gäller vilka områden det är särskilt relevant att etablera grannsamverkan. Det bör dock nämnas att hur väl grannsamverkan fungerar kan variera med olika områdets karaktär i olika aspekter.

Förrådsinbrott

Inbrott i källare och vindar begås ofta av ungdomar. Mörkertalet är förmodligen stort. (Brå Idéskrift 3).

Tabell 11. Antal förslag i POP-guide (No. 18) om inbrott som kan relateras till respektive insatskategori.

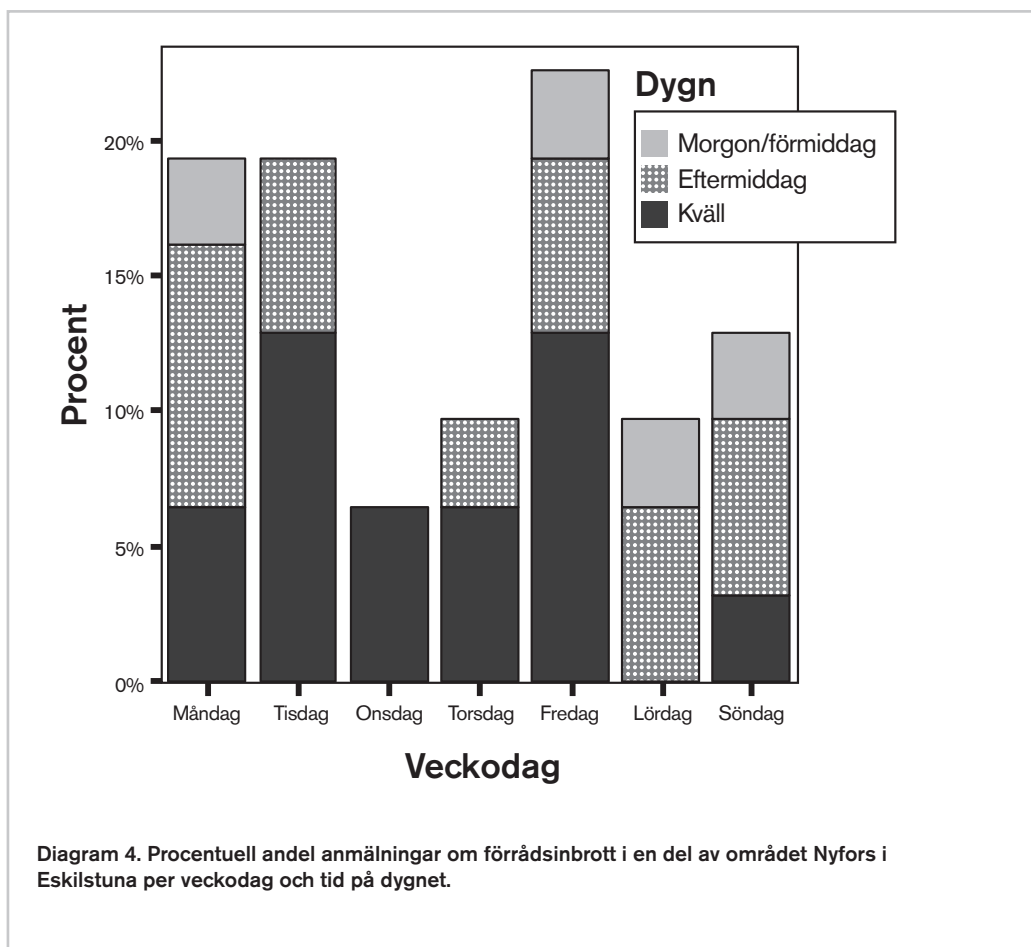
	Källarinbrott
Öka svårigheterna att begå brottet	7
Öka den upplevda upptäcktsrisken	9
Minska vinsterna från brottet	2
Minska provokationer/frustration	
Ta bort ursäkter	
(Inkapacitering)	

När det gäller förrådsinbrott är de viktiga förebyggande åtgärderna liknande de som gäller för bostadsinbrott, det vill säga sådana som *ökar den upplevda upptäcktsrisken* och sådana som gör det *svårare att begå brotten*. I första hand handlar det om att begränsa åtkomsten till förråden.

Exempel: Omkring Nyforsgatan i Eskilstuna

Området Nyfors i Eskilstuna är en stadsdel som kännetecknas av flerfamiljshus uppförda under 60-talet. Många av huskropparna utgör hela kvarter och har stora innergårdar. Av fem identifierade hot spots för källar-/vindsinbrott är det tre som ligger i Nyfors. Högst koncentration av brott finns i området som avgränsas av Norra Brogatan, Bergsgatan, Drakensköldsgatan och Nyforsgatan. Här har 31 inbrott i källare/vind anmälts under den studerade perioden. I likhet med vad som gäller för staden som helhet har antalet anmälningar om inbrott i källare/vind tydligt minskat från den första till den tredje studerade årsperioden.

I det här fallet är det förmodligen viktigt att polisen tar kontakt med fastighetsägarna i området för en genomgång av förrådsutrymmen i syfte att identifiera eventuella säkerhetsbrister. I huvudsak är det två säkerhetsdetaljer som bör kontrolleras: dels att åtkomsten till gemensamhetsutrymmet är begränsat och dels att de enskilda förråden är så svårforcerade som möjligt. I det fall att man från ett och samma gemensamhetsutrymme har åtkomst till många förråd kan man också undersöka möjligheterna till en sektionsindelning av förrådsutrymmen. En sådan sektionsindelning har visat sig reducera antalet inbrott på ett effektivt sätt i en svensk undersökning (Ringman, 1997).

Bilrelaterade stölder

De bilrelaterade stölderna har minskat tämligen dramatiskt sedan början av 2000-talet. Detta gäller både tillgrepp av bil och stöld ur bil. Anmälningsbenägenheten är mycket hög. Spridningen av händelser är tämligen jämn under året. Många brott sker nattetid i offrets bostadsområde. Vissa bilmärken stjäls mer än andra (Brå 2008:23).

Tabell 12. Antal förslag i POP-guide om bilstölder som kan relateras till respektive insatskategori.

	Källarinbrott
Öka svårigheterna att begå brottet	5
Öka den upplevda upptäcktsrisken	5
Minska vinsterna från brottet	
Minska provokationer/frustration	
Ta bort ursäkter	
(Inkapacitering)	1

Platsbaserade insatser mot bilrelaterade stölder bör i första hand inriktas på att öka den upplevda upptäcktsrisken och att öka svårigheterna att begå brott. Exempel på det förstnämnda är att anställa parkeringsvakter, installera övervakningskameror, förbättra belysning eller kontraktera patrullerande säkerhetsbolag. Exempel på insatser som ökar svårigheterna är att begränsa åtkomsten till parkeringshus genom grindar och olika typer av låssystem.

Att gripa och lagföra högaktiva personer kan också ha en brottsförebyggande effekt i ett platsbaserat perspektiv.

Exempel: Parkeringshus vid Liseberg i Göteborg

Det finns tre parkeringshus alldeles intill Liseberg som har förhållandevis många anmälningar angående bilrelaterade stölder. Det rör sig uteslutande om stölder från bil. Under perioden är det 665 stölder som anmäls från dessa tre parkeringshus²⁰. Nära hälften av stölderna har anmälts under sommarmånaderna och 62 procent mellan fredag och söndag. En klar majoritet av brotten har anmälts kvällstid och endast fyra procent av anmälningarna har inkommit morgontid, vilket annars är en vanlig tid att upptäcka bilrelaterade stölder. Allt detta har givetvis i hög grad att göra med att parkeringshusens kunder i hög utsträckning består av besökare på Lisebergs nöjespark.

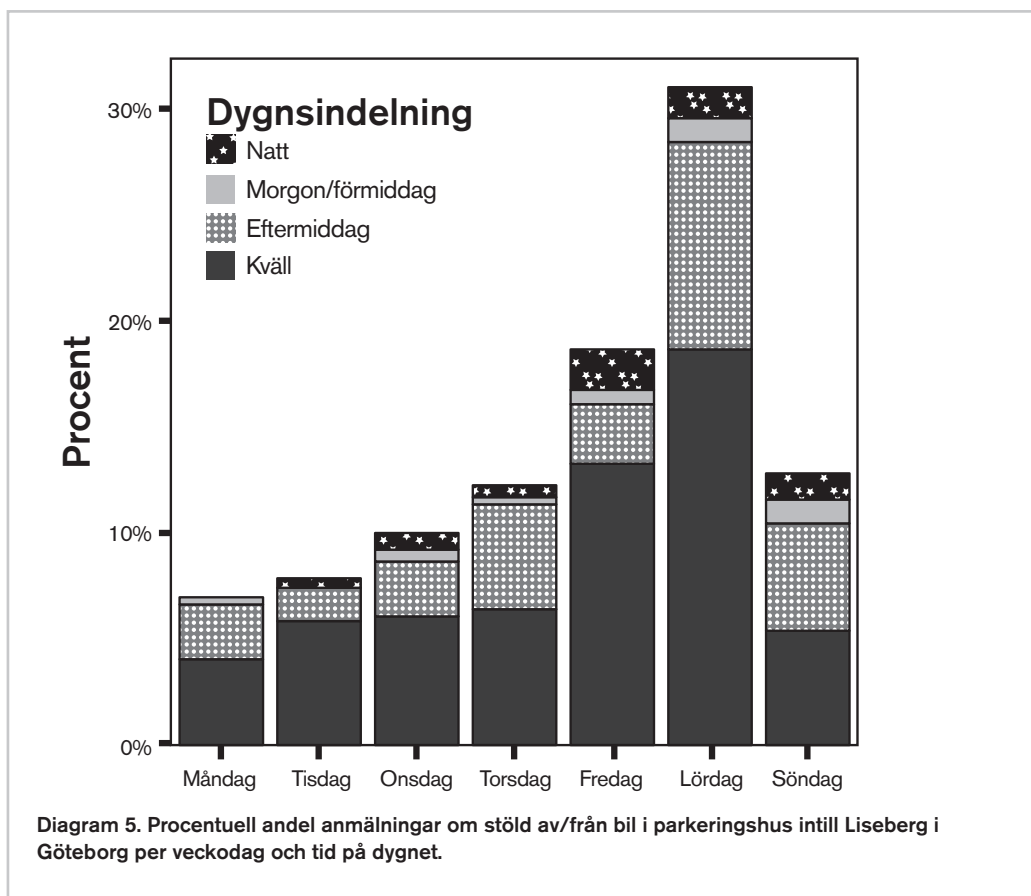
Koncentrationen av brottsligheten i tid och rum ger en bra möjlighet för platsbaserade insatser från polisens sida. En möjlig insats är att patrullera parkeringshusen i avskräckande syfte. Det är dock osäkert om polisen kan bedriva patrullering i sådan omfattning att det har avsedd effekt. Därför kan det vara mer rimligt att polisen uppmuntrar ett samarbete mellan de olika parkeringsbolagen som driver de tre parkeringshusen. Det kan exempelvis handla om att gemensamt kontraktera ett vaktbolag som patrullerar parkeringshusen på motorcykel. En sådan patrulleringsverksamhet kan eventuellt fokuseras till vissa tider då brottsligheten är som mest förekommande. Till exempel är det ca 23 procent av stölderna som sker dagtid fredag-söndag under sommarmånaderna.

Det är också en god idé att utreda var i parkeringshusen som inbrotten sker. Om vissa platser är särskilt utsatta kan det finnas skäl att modifiera miljön exempelvis på ett sådant sätt att den naturliga övervakningen ökar.

Det är inte heller otroligt att ett fåtal individer står bakom en mycket stor del av stölderna från bil i dessa tre parkeringshus. Därför kan det ha en brottsförebyggande effekt att finna, lagföra och frihetsberöva dessa personer.

²⁰ En stor andel av stölderna anmäldes under den första årsperioden, ca 48 procent.

Utvärdering

Som framgått ovan har 17 möjliga hot spots-projekt identifierats (se sidan 15). Vilka möjligheter finns det då att utvärdera effekter av platsbaserade brottsförebyggande insatser i de utvalda städerna? För att få ett svar på denna fråga är det främst två aspekter som måste belysas. Den ena handlar om möjlig studiedesign. Den andra handlar om möjligheterna att mäta eventuella effekter, det vill säga få underlag att ta ställning till om antalet anmälda brott minskade på ett statistiskt säkerställt sätt efter insatserna.

Studiedesign

Vilken studiedesign skulle då kunna vara möjlig i de svenska städerna? Det allra mest tillförlitliga upplägget för studier av hot spots anses i dagsläget vara randomiserade kontrollgruppsstudier (RCT). Typmässigt är sådana studier upplagda så att hälften av hot spotsen i en stad slumpmässigt väljs ut att vara experimentområde där insatser vidtas. Den andra hälften av områdena får vara kontrollområde, där polisarbetet pågår som vanligt. Det rekommenderas också att man mäter brottsutvecklingen i områden som omger experimentområden (Bowers, Johnson och Guerette, 2009). Dessa områden benämns buffertzoner. En anledning till att mäta brottsutvecklingen i buffertzoner är att kontrollera att en minskning av brotten i experimentområdena inte ersätts av en motsvarande ökning av brotten i de näraliggande områdena.

För att en randomiserad studie ska vara genomförbar krävs att det finns tillräckligt många hot spots för att slumpmässigt dela in dem i experiment- och kontrollområde. Dessa måste också sinsemellan ha ett visst avstånd till varandra. Ligger exempelvis ett experimentområde för nära ett kontrollområde finns risken att effekter av en insats ”spiller över” på kontrollområdet, och därigenom förstör utvärderingsmöjligheterna. Det finns ingen generell regel för hur många hot spots som krävs för att en RCT-studie ska vara genomförbar, men i den metaanalys (Braga 2005) som tidigare i rapporten refererades till hade den studie med lägst antal studerade hot spots totalt 24 stycken (se sidan 13).

Om antalet hot spots är för få eller ligger för nära varandra för att det ska vara möjligt att genomföra en randomiserad studie kan ett alternativ vara att strategiskt välja vilka hot spots som ska ingå i experiment- respektive kontrollgruppen (i stället för ett slumpmässigt val). Då kan man till exempel låta tre hot spots som ligger nära varandra bli experimentområde och övriga får bli kontrollområde. En sådan design skulle vara möjlig i ett par projekt, exempelvis när det gäller misshandel i Göteborg och Stockholm.

Den design som dock torde vara den mest genomförbara i flertalet av de 17 projekten är att avstå från att låta några av områdena vara kontrollområden och i stället vidta insatser på alla hot spot-områden i den enskilda staden. De jämförelser som då görs för att se om insatserna haft effekt är dels en för- och eftermätning i de aktuella områdena, dels jämförelser med brottsutvecklingen i staden som helhet. Ytterligare en möjlighet till studieupplägg som kan övervägas är att slå ihop flera ”projekt” så att fler städer blir ett gemensamt studieområde. På så sätt kan man få ihop ett tillräckligt antal experiment- och kontrollgrupper.

Möjligheterna att mäta

Nästa aspekt som behöver belysas före en utvärdering är om antalet anmälda brott på hot spot-områdena i en stad är tillräckligt stort och tillräckligt konstant för att man ska kunna mäta om en eventuell minskning efter vidtagna insatser är ”reell”, det vill säga statistiskt säkerställd, eller beror på slumpen. Ju färre brott som begås på hot spots i en viss stad, desto större måste minskningen i brottsligheten vara för att den ska vara statistiskt säkerställd. Bilden kompliceras ytterligare om det finns en stor variation i brottsnivån från år till år på hot spot-områdena i en stad.

Hur mycket måste brottsligheten minska i de 17 olika möjliga hot spots-projekten för att minskningen ska vara statistiskt säkerställd? Det varierar beroende på hur mycket brottsligheten på platserna brukar variera från år till år. I tabell 13 redovisas hur många procent brottsligheten måste minska i varje projekt för att minskningen ska vara statistiskt säkerställd²¹. Av tabellen framgår att i vissa projekt skulle det krävas en mycket kraftig minskning, till exempel när det gäller källar-/vindsinbrott i Eskilstuna där minskningen måste uppgå till 85 procent totalt sett. I andra projekt skulle inte minskningen behöva vara lika stor. När det gäller misshandel på allmänplats i Stockholm skulle man kunna mäta en så liten minskning som två procent.

Tidigare i rapporten argumenterades för att en insats måste leda till en minskning av antalet anmälda brott med ca 25 procent för att anses vara effektiv* (se s. 15). Denna gräns på 25 procent kan användas för att bedöma i vilken utsträckning eventuella effekter är mätbara. I de hot spot-områden som i tabellen har ett procenttal som är större än 25 riskerar man att inte statistiskt kunna säkerställa en betydande effekt av en insats. Till exempel skulle personrånen i Helsingborg kunna minska med 40 procent utan att man skulle kunna veta om det är en reell minskning eller om den beror på slumpen. Således är det de områden med ett procenttal som är mindre än 25 som i första hand är lämpade för att genomföra insatser och undersöka effekter av dessa. Av tabellen framgår att det är insatser som riktas mot personbrotten, misshandel och personrån, som är bäst lämpade att utvärderas.

Tabell 13. Procentuell minskning av antalet anmälda brott som krävs per stad och brottstyp för att en insats ska bedömas som effektiv.

	Eskilstuna	Göteborg	Helsingborg	Luleå	Stockholm	Umeå
Misshandel	5	20	16	33	2	31
Personrån		14	49		11	
Bostadsinbrott			28			
Källar-/vindsinbrott	85	48	119			
Bilstölder	67	33	37	28		

²¹ Utgångspunkten för bedömningen att en minskning är statistiskt säkerställd är att den avviker från medelvärdet för den studerade treårsperioden (som betraktas som förmätning) med två standardavvikelser. Detta motsvarar ungefär ett 95-procentigt konfidensintervall. Med andra ord är en iakttagen minskning i den storleksordningen i 95 fall av 100 en verklig minskning.

Brå:s sammanfattande slutsatser: Det finns hot spots i svenska städer

Sammantaget visar Brå:s studie att det finns Hot Spots i alla de sex svenska städer som ingått i undersökningen. Det innebär att det även i Sverige finns förutsättningar att arbeta med platsbaserat polisarbete, i likhet med vad som redovisas i utländska studier. Men alla städer uppfyller inte, när det gäller samtliga utvalda brott, våra kriterier för att ett renodlat sådant arbete ska vara meningsfullt. I en del fall är hot spot-områdena inte tillräckligt stabila över tid och i andra fall svarar de inte för en tillräckligt stor andel av det totala antalet anmälda brott av det slaget i den aktuella staden. Allmänt kan sägas att misshandel är ett brott där det skulle vara meningsfullt att arbeta platsbaserat både i de större och mindre städerna. Detsamma gäller för bilstölder i de flesta städerna. När det gäller något mindre vanliga brott, som personrån och bostadsinbrott, tycks det krävas att städerna är större för att det ska finnas förutsättningar för ett renodlat platsbaserat arbete.

Att en del städer inte uppfyller våra kriterier på hot spots när det gäller brott, betyder dock inte att vi ser det som fruktlöst att polisen tar med ett platsperspektiv när de planerar förebyggande insatser för dessa brottstyper. Det betyder bara att man i de fallen behöver komplettera med andra typer av insatser för att nå resultat.

En mindre del av hot spot-områdena ger förutsättningar för utvärdering

När det gäller den andra frågan i vår studie, vilka av de möjliga hotspots-projekten som skulle kunna effektutvärderas, blir urvalet mindre. Där krävs det att brottsligheten är tillräckligt omfattande och /eller minskar kraftigt för att man ska kunna avgöra om en eventuell minskning beror på slumpen eller insatserna. Här bör dock framhållas att även om Brå inte ser förutsättningar att effektutvärdera alla de hotspots när det gäller olika brott som identifierats, så betyder inte det att det är meningslöst för polisen att starta hot spotsarbete där. Internationell forskning talar för att det är bra att arbeta platsbaserat med hotspots, det vill säga ta platserna som utgångspunkt för att analysera vilka förebyggande insatser som bör vidtas.

Sammanfattningsvis ser Brå i princip följande möjliga utvärderingsprojekt:

Misshandel

De städer där det bedöms finnas bäst förutsättningar för att genomföra och utvärdera projekt när det gäller misshandel är Eskilstuna och Stockholm. I Stockholm finns också möjligheten att ha en starkare design på studien eftersom materialet medger att en kontrollgruppsstudie genomförs.

Personrån

De städer där det bedöms finnas bäst förutsättningar för att genomföra och utvärdera projekt när det gäller personrån är Stockholm och Göteborg.

Bostadsinbrott

Det är endast i Helsingborg det finns förutsättningar att genomföra och utvärdera platsbaserade insatser när det gäller bostadsinbrott. Effekten av insatsen måste dock vara tämligen hög för att resultat ska kunna säkerställas i statistisk mening.

Källar-/vindsinbrott

Det finns mycket begränsade möjligheter utvärdera platsbaserade projekt som riktas mot källar-/vindsinbrott. Möjligtvis skulle ett projekt kunna genomföras i Göteborg. Det skulle dock krävas att brottsligheten i hot spotområdena halveras till följd av insatsen för att resultaten ska vara statistiskt säkerställda.

Bilrelaterade stölder

De städer där det bedöms finnas bäst förutsättningar för att genomföra och utvärdera projekt när det gäller bilrelaterade stölder är Göteborg, Helsingborg och Luleå. Effekten av insatserna måste dock vara tämligen hög för att resultat ska kunna säkerställas i statistisk mening.

Referenser

- Brå (2008). Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007. Rapport 2008:23. Stockholm. Brå. Fritzes.
- Chainey, S. & Ratcliffe, J. (2005). GIS and Crime Mapping. Wiley.
- Clarke, R.V. (2002). Thefts of and From Cars in Parking Facilities. Problem Oriented Guides for Police No. 10. U.S. Department of Justice.
- Clarke, R.V. & Eck, J. E. (2005). Crime Analysis for Problemsolvers in 60 small steps. U.S. Department of Justice.
- Lamm Weisel, D. (2002). Burglary of Single-family Houses. Problem Oriented Guides for Police No. 18. U.S. Department of Justice.
- Ringman, Karin (1997). Brottsförebyggande åtgärder i en förort: teori och praktik. Lic.-avh. Stockholms Universitet.
- Sherman, L. W. (1995). Hot spots of crime and criminal careers of places. In J. E. Eck & D. Weisburd (eds.), Crime and place, Crime Prevention Studies, vol. 4 (pp. 35–52). Monsey, NY: Criminal Justice Press.
- Spelman, W. (1995). Criminal careers of public places. In J. E. Eck & D. Weisburd (eds.), Crime and place, Crime Prevention Studies, vol. 4. Monsey, NY: Willow Tree Press.
- Sherman, L. W. (1995). Hot spots of crime and criminal careers of places. In J. E. Eck & D. Weisburd (eds.), Crime and place, Crime Prevention Studies, vol. 4 (pp. 35–52). Monsey, NY: Criminal Justice Press.
- Spelman, W. (1995). Criminal careers of public places. In J. E. Eck & D. Weisburd (eds.), Crime and place, Crime Prevention Studies, vol. 4. Monsey, NY: Willow Tree Press.
- Statens folkhälsoinstitut (2007). Handbok i tillsyn – metoder för kommun och polis att minska våld och skador i restaurangmiljö. Rapport 2007:06. Mölby. Elanders.
- Sherman, L, Gottfredson, D, MacKenzie, D.L., Eck, J, Reuter, P, och Bushway, S. (1997) Report to the U.S. Congress. Washington, D.C.: U.S. Department of Justice.
- Scott, M.S. & Dedel, K. (2005). Assaults in and Around Bars, 2nd edition. Problem Oriented Guides for Police No. 1. U.S. Department of Justice.
- Taylor, R. B. (1999). Crime, grime, fear, and decline: A longitudinal look. Research in Brief. Washington, DC: National Institute of Justice, U.S. Department of Justice.

- Weisburd, D., Wyckoff, L. A., Ready, J., Eck, J. E., Hinkle, J. C., & Gajewski, F. (2006). Does crime just move around the corner? A controlled study of spatial displacement and diffusion of crime control benefits. *Criminology*, 44(3), 549–592.
- Weisburd, D., Bushway, S., Lum, C., & Yang, S-M. (2004). Trajectories of crime at places: A longitudinal study of street segments in the city of Seattle. *Criminology*, 42(2), 283–321.

Bilagor

Bilaga 1. Brotts typer i undersökningen med specifikation av brottskoder

Misshandel	0303, 0304, 0307, 0308, 0310, 0311, 0312, 0313, 0355, 0356, 0357, 0358, 0375, 0376, 0377, 0378, 1701, 1702, 1703, 1704, 9301, 9302, 9303, 9304, 9309, 9310, 9311, 9312, 9317, 9318, 9319, 9320, 9325, 9328, 9333, 9335, 9336, 9341, 9342, 9343, 9344
Personrån	0855, 0856, 0892, 0893, 0896, 9806, 9807, 9808, 9809, 9810, 9811, 9812, 9813
Bostadsinbrott	0857, 0874, 9801, 9802
Förrådsinbrott	0825
Stöld av/från bil	0801, 0802, 0840, 0841, 9815, 9816

Bilaga 2. Analyser av kartor och identifiering av hot spots

Densitetskartor

För att ta fram kartorna i rapporten har en metod som kallas quartic kernel density estimation använts. Denna metod har rekommenderats av flera experter som särskilt lämplig för att visualisera spridning och koncentration av brottsändelser på kartor (se Ratcliffe 2005). Något förenklat kan metoden beskrivas som att man för varje brottspunkt på kartan räknar ut ett värde som påverkas av hur många andra brottspunkter som ligger inom en specificerad radie (search radius, bandwidth) från den initiala punkten, samt vilket avstånd de andra punkterna har till denna. Detta värde, som vi kan kalla radievärdet, gäller sedan för hela ytan under radien kring den initiala punkten eller kärnan (därav kernel). Sedan placeras ett nät av rutor med specificerad storlek (cell size) över kartbilden. Därefter summeras samtliga radievärden som ligger i en ruta till ett cellvärde. Detta cellvärde anger i den aktuella rapporten antal brott per kvadratmeter. Kartan färgläggs sedan utefter cellvärdena som gäller för olika områden. Resultatet blir en karta som med färger redovisar den relativa koncentrationen av brottslighet till platser.

Den ovan beskrivna metoden kräver angivelser av de två nämnda parametrarna, search radius och cell size. När det gäller search radius har ambitionen varit att denna ska vara så liten som möjligt mot bakgrund av att syftet är att finna till ytan avgränsade platser med hög brottslighet. När det gäller cell size har en metod som föreslagits av Professor Jerry Ratcliffe använts som utgångspunkt (Ratcliffe 1999). Metoden går ut på att dividera avståndet för den kortare sidan av rektangeln som omger dataområdet med 150. Ratcliffe anger att siffran 150 är erfarenhetsmässigt framtagen och fungerar väl som utgångspunkt i de flesta sammanhang där man analyserar brott på karta. I de flesta av kartorna i kartbilagan har värdet för cell size manuellt finjusterats upp eller ner för en bättre framställning av koncentration och spridning av brotten.

Kartorna i bilagan

För varje karta i kartbilagan anges hur många brott analysen gäller totalt (tre års brottslighet i samtliga fall), samt vilken search radius och vilken cell size som använts. De platser som identifierats som hot spots har märkts ut och numrerats. Det finns också en angivelse av hur många brott som registrerats i respektive hot spot. För samtliga kartor gäller att norr är uppåt.

Bilaga 3. Kartor

Eskilstuna

Misshandel

N=1255, Cell size =15, Band width = 20

Hot spot	N
Utanför	1 023
1	232
2	98
3	67
Totalt	1 255

Personrån

N = 180, Cell size = 20, Band width = 50

Hot spot	N
Utanför	147
1	15
2	11
3	7
Totalt	180

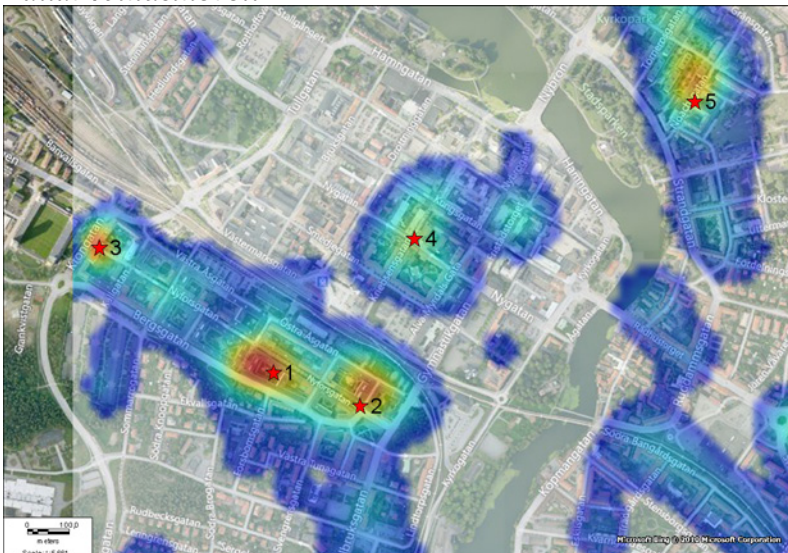
Bostadsinbrott

N = 150, Cell size = 20, Band width = 70

Hot spot	N
Utanför	107
1	12
2	7
3	9
4	8
5	9
Totalt	152

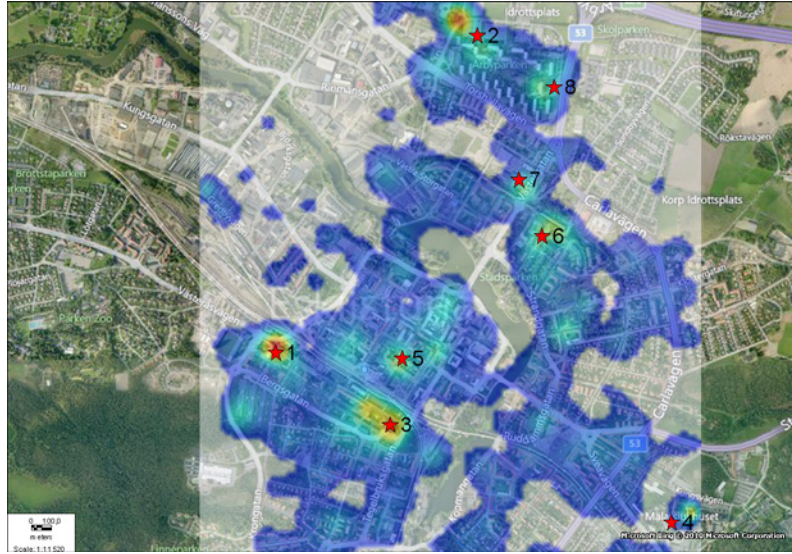
Källar-/vindsinbrott

N = 371, Cell size = 20, Band width = 70

Hot spot	N
Utanför	259
1	31
2	27
3	13
4	17
5	24
Totalt	371

Bilstöder

N = 1291, Cell size = 20, Band width = 80

Hot spot	N
Utanför	1 017
1	47
2	51
3	51
4	13
5	31
6	41
7	22
8	18
Totalt	1291

Göteborg

Misshandel

N=3521, Cell size =20, Band width = 30

Hot spot	N
Utanför	2 397
1	417
2	177
3	115
4	150
5	126
6	139
Totalt	3 521

Personrån

N = 1334, Cell size = 20, Band width = 70

Hot spot	N
Utanför	934
1	104
2	76
3	72
4	28
5	40
6	53
7	27
Totalt	1 334

Bostadsinbrott

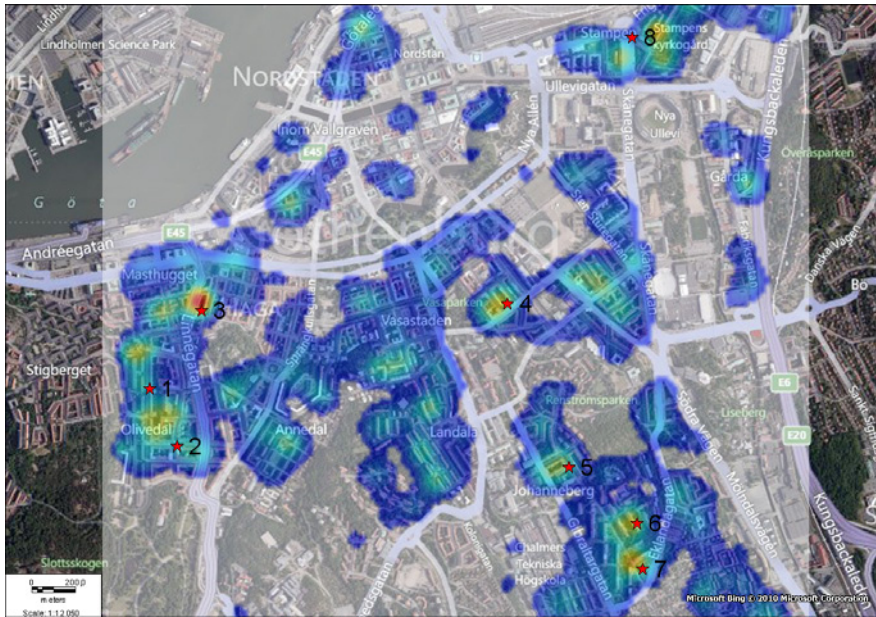

N = 399, Cell size = 20, Band width = 50

Hot spot	N
Utanför	294
1	7
2	7
3	9
4	8
5	16

Hot spot	N
6	16
7	23
8	8
9	7
Totalt	395

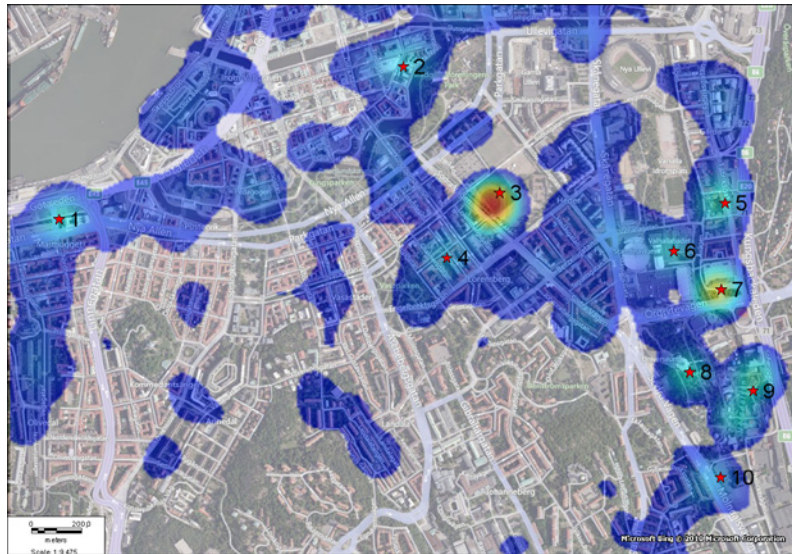
Källar/vinds-inbrott

N = 874, Cell size = 20, Band width = 50

Hot spot	N
Utanför	630
1	27
2	48
3	33
4	23
5	19
6	24
7	27
8	43
9	874
Totalt	395

Bilstölder

N = 10511, Cell size = 20, Band width = 80

Hot spot	N
Utanför	7 432
1	205
2	251
3	642
4	190
5	216
6	180
7	446
8	231
9	506
10	212
Totalt	10 511

Helsingborg

Misshandel

N=1376, Cell size =20, Band width = 30

Hot spot	N
Utanför	770
1	165
2	218
3	223
Totalt	1 376

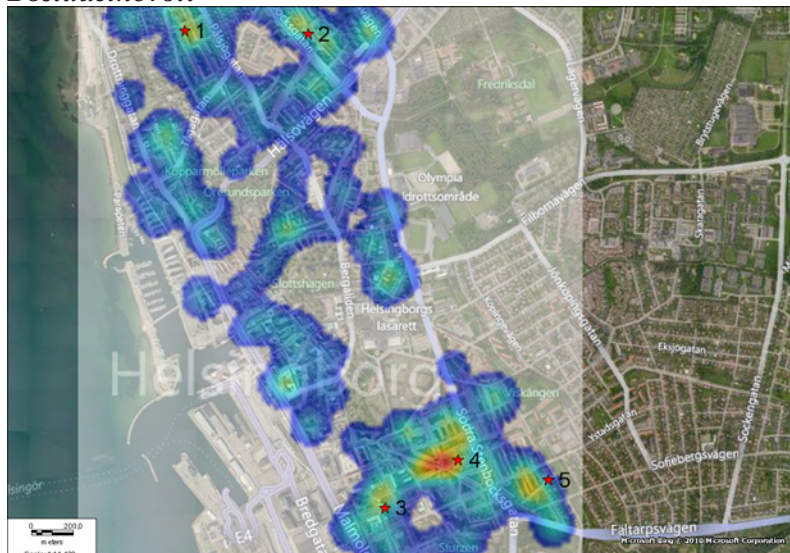
Personrån

N=1376, Cell size =20, Band width = 30

Hot spot	N
Utanför	203
1	10
2	45
3	19
4	17
5	28
Totalt	322

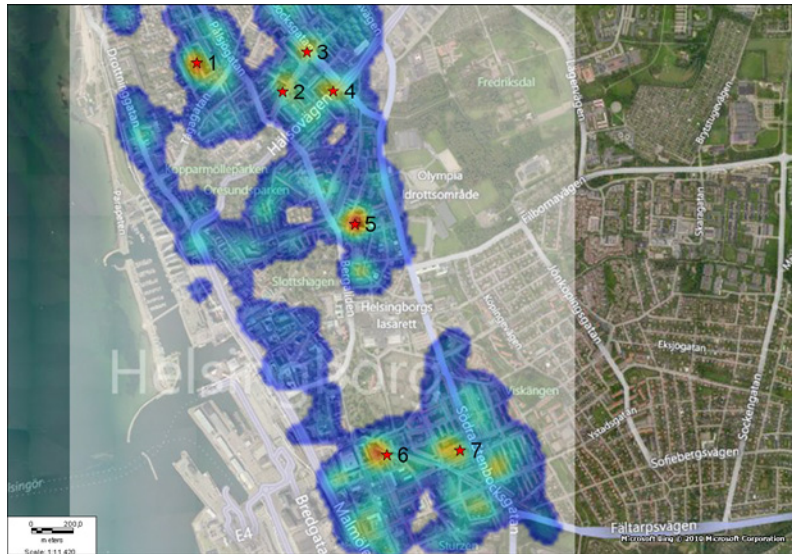
Bostadsinbrott

N=245, Cell size =20, Band width = 80

Hot spot	N
Utanför	184
1	10
2	11
3	13
4	16
5	11
Totalt	245

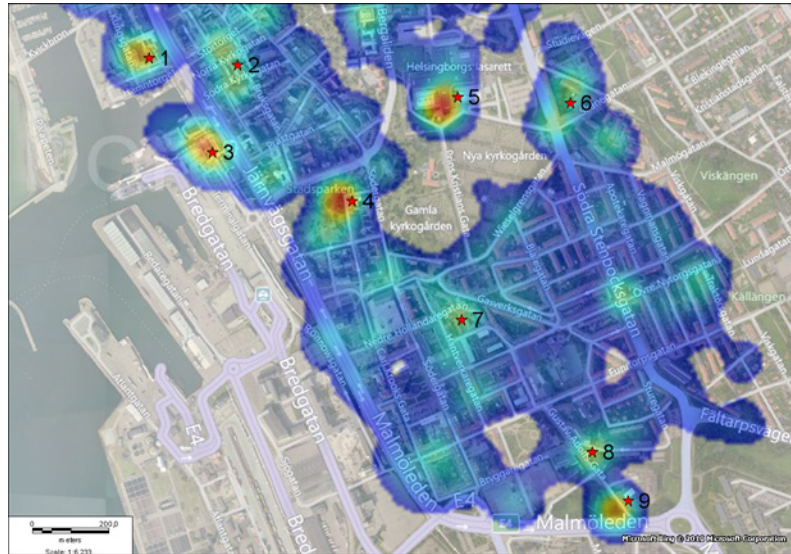
Källar-/vindsinbrott

N=462, Cell size =15, Band width = 80

Hot spot	N
Utanför	328
1	26
2	13
3	14
4	14
5	21
6	18
7	18
Totalt	462

Bilrelaterade stölder

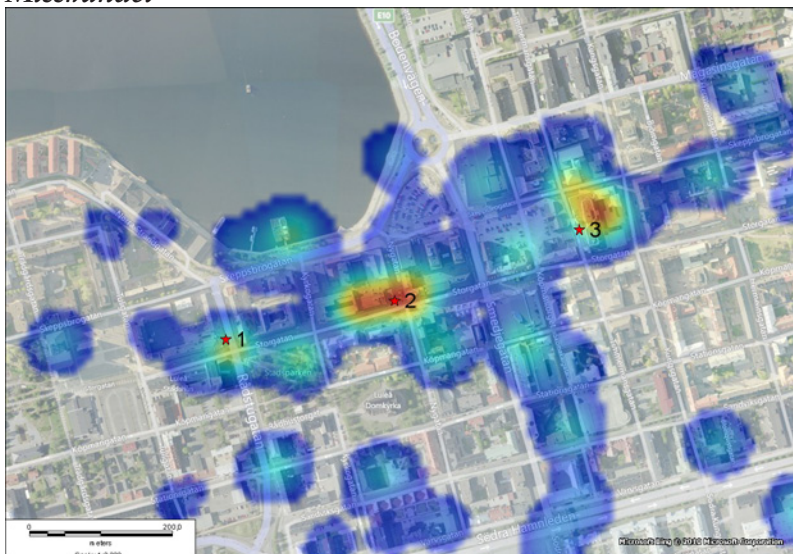

N=462, Cell size =15, Band width = 80

Hot spot	N
Utanför	1 800
1	68
2	77
3	86
4	85
5	79
6	72
7	85
8	40
9	50
Totalt	2 442

Luleå

Misshandel

N=1255, Cell size =15, Band width = 20

Hot spot	N
Utanför	296
1	20
2	91
3	58
Totalt	465

Personrån

Ej aktuell

Bostadsinbrott

Ej aktuell

Källar-/vindsinbrott

Ej aktuell

Bilstöder

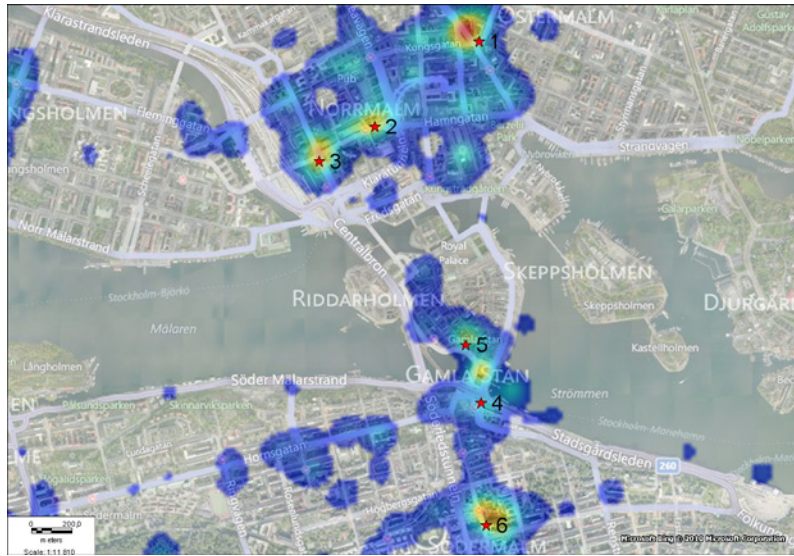

N=477, Cell size =20, Band width = 80

Hot spot	N
Utanför	369
1	36
2	15
3	34
4	23
Totalt	477

Stockholm

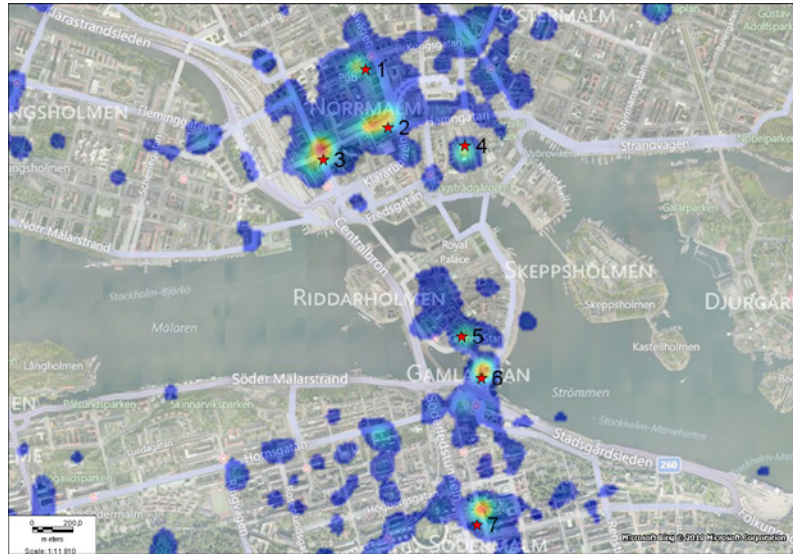
Misshandel

N=12 081, Cell size =15, Band width = 50

Hot spot	N
Utanför	8 665
1	772
2	470
3	561
4	243
5	632
6	738
Totalt	12 081

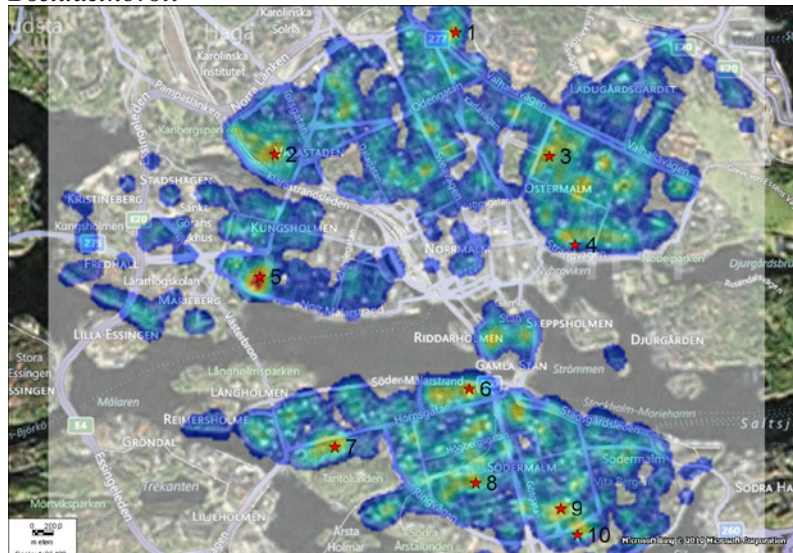
Personrån

N=2 149, Cell size =15, Band width = 50

Hot spot	N
Utanför	1 627
1	55
2	116
3	134
4	34
5	38
6	55
7	90
Totalt	2 149

Bostadsinbrott

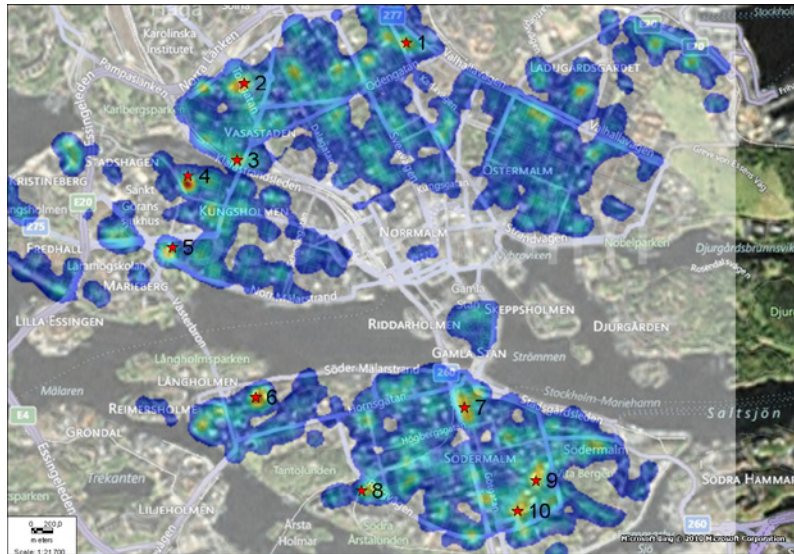
N=1 193, Cell size =15, Band width = 50

Hot spot	N
Utanför	1 148
1	13
2	19
3	11
4	14
5	26
6	12

Hot spot	N
7	12
8	13
9	12
10	13
Totalt	1 293

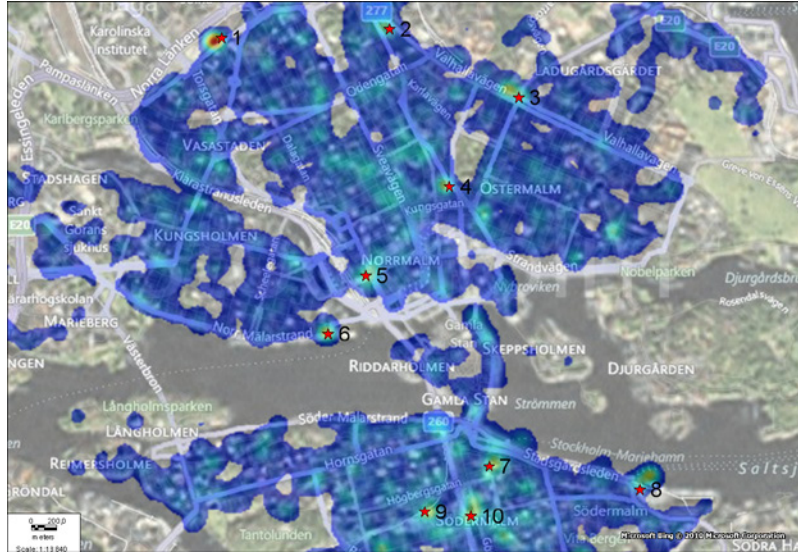
Källar-/vindsinbrott

N=3 687, Cell size =15, Band width = 100

Hot spot	N
Utanför	3 331
1	51
2	47
3	25
4	37
5	36
6	52
7	29
8	29
9	28
10	22
Totalt	3 687

Bilstölder

N=10 262, Cell size =15, Band width = 130

Hot spot	N
Utanför	9 606
1	99
2	67
3	89
4	57
5	82
6	65
7	87
8	90
9	70
10	40
Totalt	10 262

Umeå

Misshandel

N=653, Cell size =25, Band width = 80

Hot spot	N
Utanför	251
1	34
2	66
3	103
4	76
5	70
6	53
Totalt	653

Personrån

Ej aktuell

Bostadsinbrott

Ej aktuell

Källar-/vindsinbrott

Ej aktuell

Bilstöder

N=143, Cell size =25, Band width = 80

Hot spot	N
Utanför	113
1	12
2	18
Totalt	143

